

MÜSTAKİL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANI • YIL: 1 • SAYI: 1

ÇERÇEVE

EYLÜL 1992

sırp vahşeti durmuyor ...

demirel: ekonomi bağımsız olmalıdır

ege müsiad'la tanıştı

Başlarken...

Enformasyon ve telekomünikasyon çağında yaşıyoruz. Olaylar o kadar süratle gelişiyor, bilgiler o kadar ani değişiyor ki yetişmek kolay olmuyor. Bununla beraber insanoğlunun fıtratında olan merak ve öğrenme arzusu bu hızı yakalayabilmek için imkânları seferber etmeyi, bu konuda da çözüm bulmayı sağlayabiliyor.

Türkiyenin en hızlı gelişen ve en çok üyeye sahip İşadamları ve Sanayicileri Derneği olan MÜSİAD'ın üyeleri, gelişen ve değişen dünyayı yakından takip etmek, olaylar hakkında sağlıklı bilgi ve yorumları ciddi bir kaynaktan izlemek durumundadırlar.

MÜSİAD yönetimi de, işte bu boşluğu doldurabilmek, üyelerine gelişmeleri yetkili ağızlardan iletmek amacıyla aylık bir yayın organı çıkarmaya karar vermişti. Kuruluş amaçlarının başında, ülkemizin kalkınması için işadamı ve sanayicilerin güçlü ve bağımsız bir organizasyonla, sanayi ve ticaretimizin problemlerini tesbit etmek, çözümler önermek, icra mevkiinde olanlara uyarılarda bulunarak zaman, para ve kaynak israfına engel olmak olan MÜSİAD, sadece üyelerine değil ülkeye hizmeti şiar edinenlere de imkanlar ölçüsünde yardım edebilmeyi arzulamaktadır. Bu nedenle yayın organımızı en ciddi bir biçimde, hiçbir masraftan çekinmeden, MÜSİAD'ın kariyerine yaraşır bir biçimde çıkarmayı amaçlıyoruz.

Kuruluşundan bugüne çok önemli faaliyetleriyle üyelerine ve ülke ekonomisine hizmet eden, bu nedenle de kamuoyunda övgüye mazhar olan MÜSİAD'ı bundan böyle daha iyi tanıma imkanınız olacaktır.

Müsiad'ın hızına, hizmet ve faaliyet vüsatine erişmek ve yetişmek de öyle kolay bir olay değil. Fakat biz bunun bilincindeyiz. Bu nedenle de işimizin çok zor olduğu bir gerçek. İlk sayımızı münhasıran MÜSİAD'ın tanıtımına ayırmamızın nedeni de biraz buna bağlı. Bütün yönleriyle MÜSİADI ve faaliyetlerini tanıdığınız zaman bize hak vereceğiniz muhakkak.

Kuruluşun'dan itibaren iki yıl, faaliyete geçişinden itibaren de ancak birbuçuk yıl gibi kısa bir zaman dilimine sığdırılan bu çalışmalar, genç jenerasyonun ülkenin geleceğinde ne derece sağlıklı bir gelişmeyi hedeflediğini açıkça gözler önüne sermektedir. MÜSİAD, ülkemizin gelişmesinde zaman kaybına tahammülün kalmadığı inancındadır. Dünyadaki son elli yıllık gelişmeler ondan evvelki bin yıllık gelişmeden daha ileri boyuttadır. Son on yıldaki gelişmede ondan evvelki elli yıldan da ötede, ileridedir. Bu da bize göstermektedir ki saniyelerimizi bile boş geçirmemeliyiz. Yapılacak çok şey vardır, yapılmalıdır, yapmalıyız. Dünyada dengeler değişmektedir herkes yeni oluşumlardan birşeyler kapmak peşindedir. Dünyaya düzen verme sevdasında olanların yıllar evvel yaptıkları 21 nci yy.'in "Türk Asrı" olacağı tesbiti nedeniyle, bu oluşumu engelleme senaryolarını çok iyi değerlendirmeli ve devlet, sanayici, ilim adamı, sanatçı, fikiradamı, memur, emekçi vs. olarak üstümüze düşen görevleri bilmeliyiz.

MÜSİAD bu bağlamda görevini bilmenin hem idrakinde hem de sıkıntısındadır. Üyelerimizi Türkiye ülküsüne gönül verenleri ve kamuoyunu uyarma ve bilgilendirme vazifesini usanmadan sürdüreceğimize inanmanızı istiyor, bu şerefli hizmette yardım ve desteğinizi bekliyoruz.

Saygılarımızla,

Mehmet Yıldız

İÇİNDEKİLER

Başbakan Süleyman DEMİREL

Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı
Tansu Çiller

MÜSİAD adına Sahibi: Erol Yarar ● *Editör ve Sorumlu Yazışleri Müdürü:* Mehmet Yıldız ● *Genel Yayın Yönetmeni:* M. Çetin Demirhan ● *Haber Merkezi:* Ali Rıza Yarar, Mehmet Gönenç, Şekip Avdagıç, B. Ali Bayramoğlu, Günay Erkan ● *Dış Haberler:* Doç. Dr. Kahraman Emmioğlu ● *Ege Bölgesi Sorumlusu:* Mütteki Sezen ● *İngiltere ve AT Sorumlusu:* Mutlu Sezen ● *Kapak Tasarımı ve Grafik Düzen:* Hasan Aycın ● *Teknik Yönetmen:* Mustafa Aycın ● *Grafik:* Aycan Grafik: Piyerloti Cd. Kanarya Ap. 47/7 Çemberlitaş-İst. ● *Baskı:* Yıldızlar Basın Yayıncılık San. Tic. A.Ş. ● *Cilt:* Çiftçi Mücellithanesi - İst. ● ***İrtibat Adresleri;*** *Merkez:* Mecidiye Cd. Cansızoğlu İş Merkezi 7/50-51 Mecidiyeköy - İst. Tel: 267 40 37-38 Fax: 267 59 41 *Ege Bölgesi:* 903 Sk. No: 12 İpekpazarı - İzmir Telefax: 9. 51. 84 82 76 *Avrupa:* 29 Coronation Avenue, Mordown, Bournemrouth, Derset BH9 1 TW Great Britain Tel: (0) 202 51 64 96

Kanayan yara: Bosna - Hersek...

Bir Ülke

Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL

Müsiad

Sektör

Makale

Egeli sanayiciler ve MÜSİAD Yönetim Kurulu toplu halde

Müsiad'ın kuruluşundan bu yana iki yıl geçti. Küçük bir grupla İstanbul'da başlayan çalışma, Türkiye'nin her yanında dörtyüzü aşkın sanayiciye erişti. Yurt dışında çeşitli ülkelere yapılan gezilerle MÜSİAD'ın çalışmaları, ülkemiz sınırlarını aşarak enternasyonal bir boyut kazandı.

Büyük özveri ve yoğun çalışmalarla erişilen bu seviyeye bu ay, yeni bir boyut ekleniyor. Allah'ın lütfuyla, iletişim çağının en önemli araçlarından biri olan, basın ve yayın dalına, MÜSİAD'ın yayın organı ÇERÇEVE ile katılarak, önemli bir hamle yapıldı. ÇERÇEVE, artık, üyeler arası iletişim, ülke problemleriyle ilgili araştırmalar, MÜSİAD faaliyetleri, dış ülke incelemeleri, aylık ekonomik, siyasi ve sosyal olaylar, dünyadan haberler gibi, çok çeşitli olayları kapsayacak, her ay düzenli olarak MÜSİAD yayın organı ile üyelerimize ve seçkin birçok siyaset adamı, bürokrat, öğretim üyesi, işadamı ve gazeteciye MÜSİAD'ın fikirleri iletilecek, MÜSİAD'ın sesi artık sadece toplantı salonları ile sınırlı kalmayacak, yayın yoluyla, Türkiye'nin her yerine daha güçlü gidecek.

ÇERÇEVE'yi oluştururken, her zamanki gibi, merkezden planlama metodu yerine, üyelerimize anket yoluyla fikirlerini sorarak onların arzuları doğrultusunda bir yapı oluşturuldu. Bu da MÜSİAD'ın her faaliyetinin üzerinde dikkatle durduğunu göstermesi açısından önemlidir. Bu tür istek ve katılımlara her zaman açık olduğumuzu hatırlatmakta fayda görüyorum.

Arzumuz, MÜSİAD'ın hızla güçlenen yapısına ek olarak düşünce ve çözümlerinin uygulanmasının takipçisi olmak ve ülkemizde güçlü bir sanayinin kurulması konusunda milli ekonomik politikaların, sanayici ve işadamlarımızın fikirleri doğrultusunda oluşumunu sağlamaktır.

Bu niyetle, ÇERÇEVE'nin ülkemizi, milletimizi, arzu edilen hedefe ulaştırmaya katkıda bulunmasını Allah'tan niyaz ediyor, üyelerimize ve milletimize hayırlı olmasını diliyoruz.

Erol Yarar

Sanayide Eylül Beklentisi Dorukta

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları bilançolarını zararla kapattı.

İstanbul Sanayi Odası'nın yayınlamış olduğu ve 500 büyük sanayi kuruluşunun incelendiği raporda Türk sanayisi açısından önümüzdeki dönemin karamsar günlere gebe olduğu ortaya çıktı.Yapılan araştırmada Türkiye'nin sayılı sanayi kuruluşlarından öz sermaye ve kârlılıklarda büyük bir erezyon yaşandığı ve bu tablonun tam bir kriz halini yansıttığı belirtildi. Bu gün görülen bu tablonun 1992'deki halinin en az iki kat daha karanlık olacağı belirtilerek izlenen yanlış politikalar nedeniyle önümüzdeki yıllarda özel sektörün dev bir KİT haline geleceği açıklandı. Bunun sebebinin de kronik enflasyon, dampingli ithalat, yüksek kredi faizleri, Almanya seviyesindeki işçilik ücretleri olduğu belirtilerek devlet eliyle yapılan haksız rekabetin sanayici kesimini yok olma sürecine soktuğu sanayiciler tarafından ifade edildi.

ISO Başkanı Memduh Hacıoğlu, KİT operasyonları tamamlanıp, para piyasasındaki talep düşürülmediği sürece, ortadaki çarpık tablonun değişmeyeceğini açıkladı. Hükümetin sekiz aylık icraatını da eleştiren Hacıoğlu, hükümetin sekiz ayda hiçbir şey yapmadığını belirterek Devlet Bakanı Tansu Çiller'i hesap vermeye davet etti. "Çizilen tablo, yaprak dökümlerini göreceğimiz tablonun başlangıcıdır" diyen İSO Başkanı, hükümetin kamu kesimini kaynak aktarımı ile ayakta tuttuğunu, özel kesimi ise kaynak bulamaz hale getirdiğini savundu. Para piyasalarında kamu kesiminin hakimiyetinin tartışılmaz seviyelere geldiğini belirten Hacıoğlu hükümetin uyguladığı ekonomik politikaların hiç bir sonuç vermediğinin görüldüğünü söyledi. Sanayi kesimi ile hükümet arasındaki çatışma daha Başbakan Demirel'in İSO'nun 40. kuruluş yıldönümü kutlamalarına katıldığı zaman başlamıştı.

Hacıoğlu o zaman yaptığı konuşmada: "İhracaatı teşvik tedbirlerinin tümden ortadan kalktığı bir dönemde sanayi kesiminin ihracatını % 8.3 artırması büyük bir başarıdır. Böyle bir dönemde elde edilen başarı, ihracatın artık özel sektör için de vaz geçilmez bir hayat savaşı olduğunun da ispatıdır" demiş ve hükümetin ele aldığı konularda bir türlü ilerleme kaydedemediğini belirtmişti. Eleştirilerini sıralayan Hacıoğlu: "Büyük işletmelerin mali yükleri önemli ölçüde artıp, pek çok küçük ve orta boy işletme, faaliyetlerine son vermek durumunda kalmıştır. Pazar kârlılığının çok üzerinde seyreden faiz oranları enflasyonun sonucu değil, enflasyonun temel sebebidir. Türk toplumu öncelikle küçük bir rantiye grubunun çıkarlarına hizmet etmektedir. Para ve menkul sermaye piyasalarında mevcut tasarrufların büyük bir bölümü üst gelir düzeyinde bulunan küçük bir azınlığın elindedir. Bu grup parasını, o günün şartlarında en iyi getiriyi sağlayacak ve en az vergilendirilecek alanlara kaydırmakta ve buralarda kullanmaktadır. Pazar kârlılığının azalması sonucu müteşebbisler işletmelerdeki öz kaynaklarını çekip, bu rantiye gruba katılmaktadır, böylece bir kısım işletme kaderine terk edilmektedir. Yakında müteşebbisler üretimden vaz geçecek, üretimde düşüşler ve işsizlikte artışlar gözlenecektir. İthalat yoluyla üretimdeki açık kapatılma yoluna gidilirse bu kez de dış ticaret açığı ile birlikte dış ödemeler dengesi meselesi gündeme gelecektir. İmalat sanayi ekonomiye yaptığı katkı oranında ekonomik kaynaklardan faydalanamamaktadır. Özel sektörün gönüllü ve zorunlu tasarrufları kamu kesimince gasp edilmektedir. Hazinece finanse edilen sadece bir KİT'in bir yıllık zararı, tüm ihracaata bir yılda tahsis edilen Eximbank kredilerinin toplamından daha fazladır. Yine hazinece her yıl finanse edilip satın alınan ve yakılan bir yıllık tütün bedeli, imalat sanayii yatırımlarına tahsis edilen bir yıllık orta vadeli yatırım kredilerinin toplamından daha fazladır. Çalışanların ücretlerinden yapılan zorunlu tasarruf kesintileri, amacı dışında kamu kesimince sorumsuzca ve keyfi bir şekilde kullanılmaya devam ediliyor. TEK, imalat sanayiine her yıl Avrupa'nın en pahalı elektriğini satıyor" diyerek kürsüden inmişti. Memduh Hacıoğlu'nun ekonomideki kötü gidişin kader olamayacağını belirttiği konuşma-

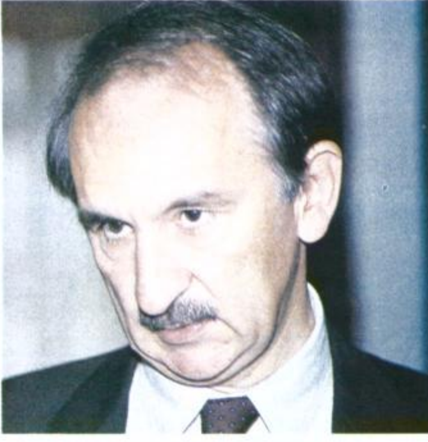
DEMİREL:
Devlete düşen girişimciyi uluslararası piyasada eşit şartlarda rekabete hazırlamak, bunu sağlamaktır.
Girişimci sırtını devlete dayamamalıdır. Böyle bir yere varılmaz. "Sen malını sat, sana şu kadar para veriyorum dönemi kapandı".

ÇİLLER:
Bugüne kadar ne dediysek yaptık. Bundan sonra da ne diyorsak o olacak.

HACIOĞLU:
Ekonomideki kötü gidiş Türkiye'nin kaderi olamaz.

KOÇMAN:
Eylül ekonomide canlılğın başladığı dönemdir.

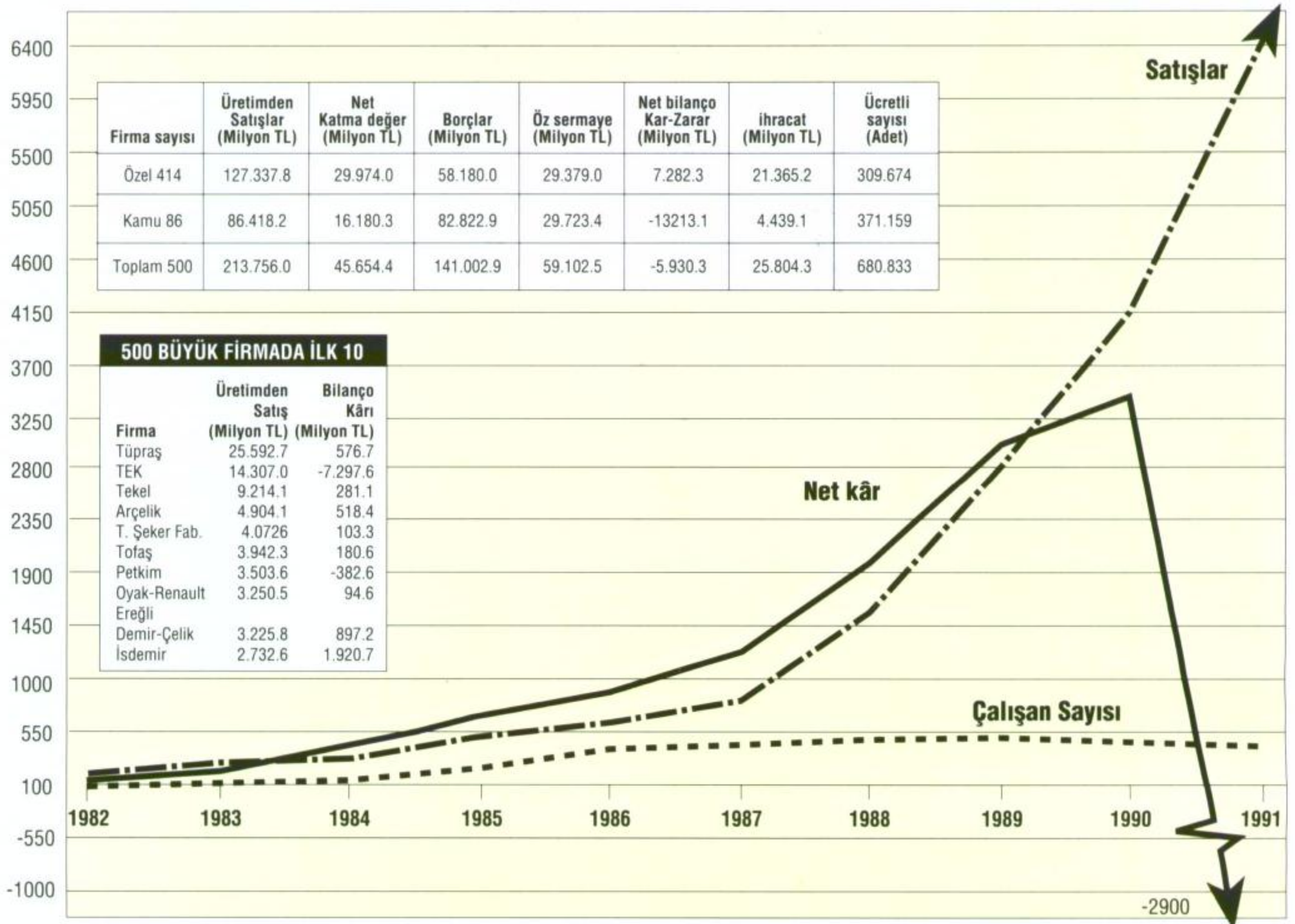

sının tamamı hükümetin ekonomik politikalarına eleştiriyle doluydu.

Aslında sanayiciler bu türden eleştirilerini geçen iktidar döneminde de yapmış ama gerekli sonuçları alamamışlardı. Çünkü Türkiye'de ekonomik kararlar daima politik kararların arkasında kalmıştı. Ekonominin gerektirdiği kararlar yerine, siyasi kuşkularla bu kararlar geciktirilmişti. İşte sanayicilerin istediği radikal çözüm de bu türden yapılanmanın yeni baştan gözden geçirilmesine ilişkindi.

Daha sonra kürsüye gelen Başbakan Demirel yaptığı konuşmada: "Siyasi kişiler hata yapma heveslisi insanlar değildir. Siyasetçi, halka hesap vereceği için doğruyu yapmak zorundadır. Eğer böyle yapmazsa oturduğu koltuğu risk altına sokmuş olur. O zaman da altından koltuğunu alıverirler, Problemin aşılmasında asıl başarı devletle ekonomi arasındaki ilişkilerin bağımsız hale gelmesidir. Bir taraftan piyasa ekonomisi diyeceğiz, diğer yandan da devlete bağımlı olacağız. Yok öyle şey. Artık sanayici de kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenmelidir. Türkiye'de şu anda istikrar yok. % 71 enflasyonla olması da beklenemez. Enflasyonu durdurmadıkça yerimizde patinaj yaparız. Ama iktidarımız enflasyon politikasını devlet politikasından ayırmıştır. Geçen dokuz ayda enflasyon düşmemiştir ama biz de kimseye enflasyonu dokuz ayda düşüreceğiz diye söz vermedik. Fakat en önemli mesele haline getirdiğimiz enflasyonu önümüze kattık gidiyoruz. Türkiye'nin şu anda içinde bulunduğu tablo, ne herkes rahatına baksın diyecek kadar pembe, ne de yandık bittik mahvolduk diyecek kadar siyahtır. Önemli olan bu sorunların altından kalkmaya çalışırken altında ezilmemektir. Yeter ki siz daha ileriye gitme şevkinizi yitirmeyin." dedi. Girişimci de devlete sığınmaktan vaz geçsin" diyen Demirel "KİT'ler tirilyonlarca zarar ediyor, Sümerbank'ın satışları kendi işçisinin maaşlarını karşılıyamıyor. TMO saatte 1 Milyar faiz ödüyor. Bu rakam bir yılda on trilyondur. Hazineyi çağırıp 'Hadi borç öde' demek mümkün değil. Hazine Karun hazinesi değil. KİT'leri kâr eder hale getirmenin yolu yoktur. Özelleştirme tek çaredir. Ekonomide genel bir düzelme var. İhracat altı ayda % 10 arttı. Türkiye şu anda bir metelik borcunu ödemede gecikmemiş. Bundan sonra da gecikmeyecek. Türkiye'nin kredibilitesi bu enflasyon ve büyüme hızına göre çok iyi çünkü. İhracatçılık aslında bir sanattır. Kaplumbağa, kurbağa, şişe suyu, ne bulursanız ihraç edin. İhraç edilebilecek mallar üretilmeli, satılabilir mallar üretilmeli. Burada devlete düşen, girişimciyi uluslararası piyasada eşit şartlarda rekabete hazırlamak, bunu sağlamaktır. Girişimci sırtını devlete dayamamalıdır. Böyle bir yere varılamaz.' Sen malını sat, sana şu kadar para veriyorum' dönemi kapandı." diyerek konuşmasını bitirdi.

Aslında Sanayi Odasının kuruluş töreninde dile getirilen kaygı ve kuşkuların temelinde olası sonbahar sendromu yatıyor. Gerçi ekonomik göstergelerde şimdilik beklenenin dışında bir değişiklik görülmüyor. Üretimde hafif bir canlanma görülüyor. Son verilerin ı-

Firma sayısı	Üretimden Satışlar (Milyon TL)	Net Katma değer (Milyon TL)	Borçlar (Milyon TL)	Öz sermaye (Milyon TL)	Net bilanço Kar-Zarar (Milyon TL)	ihracat (Milyon TL)	Ücretli sayısı (Adet)
Özel 414	127.337.8	29.974.0	58.180.0	29.379.0	7.282.3	21.365.2	309.674
Kamu 86	86.418.2	16.180.3	82.822.9	29.723.4	-13213.1	4.439.1	371.159
Toplam 500	213.756.0	45.654.4	141.002.9	59.102.5	-5.930.3	25.804.3	680.833

500 BÜYÜK FİRMADA İLK 10

Firma	Üretimden Satış (Milyon TL)	Bilanço Kârı (Milyon TL)
Tüpraş	25.592.7	576.7
TEK	14.307.0	-7.297.6
Tekel	9.214.1	281.1
Arçelik	4.904.1	518.4
T. Şeker Fab.	4.0726	103.3
Tofaş	3.942.3	180.6
Petkim	3.503.6	-382.6
Oyak-Renault	3.250.5	94.6
Ereğli Demir-Çelik	3.225.8	897.2
İsdemir	2.732.6	1.920.7

şığında kapasite kullanım oranlarındaki ılımlı yükselme de bunun göstergesi. Ama bir çok sanayi kuruluşu hala sıkıntıda. Nakit durumuna gelince; Son haftalarda büyük boyutlu ödemeler devletin nakit sıkıntısını artırıyor. KİT sorunu devam ediyor ama kamu kesimi açığında tahmin edilenin üstünde bir genişleme görülmüyor. Yakında Ağustos ayına ilişkin enflasyon rakamları açıklanır. Şimdiden görülen odur ki tarım fiyatlarındaki kıpırdanmaya rağmen, sanayi mallarındaki pahalılığa rağmen bu ayki enflasyon rakamları pek yüksek çıkmayacak. Bu ekonominin iyimser taraftan görünüşü. Bu açıdan bakılınca sonbahar ayında büyüme hızı biraz yavaşlamış, enflasyon hızlanmış olacak ama bu göstergeler yıl sonu tahminlerini fazla etkilemeyecek. Kış ayları içinde aynı kesinlikle konuşamayan iyimser görüşteki kişiler eğer bir erken seçim ihtimali ortaya çıkarsa ekonomik yapıda çok şeyin değişebileceğini belirtiyorlar.

İşadamlarından Ali Koçman da Eylül beklentisinde iyimser olanlardan. Koçman yaptığı açıklamada: "Eylül ihracat mevsiminin başlangıcı. Sanayide de yaz sonrası yeniden hızlı üretime geçme dönemi. Eylül ekonomide canlılığın başladığı dönemdir." diyerek iyimser görüş belirtiyor. Ekonomideki Eylül beklentisi için iyimser görüş beyan edenlerin dayandıkları temel veriler şöyle:

DÖVİZ: Kur artışı enflasyonun altında seyrediyor. Ülkeye döviz akıyor. Merkez Bankası rezervlerinde (5.4 milyar dolar) artış var.

ENFLASYON: Ucuz sebze ve meyve dönemi sona eriyor. Ancak KİT zamları sindirilerek yapıldığı için, yıllık enflasyon oranı Mart ayında % 40'lara gerileyebilecek.

DIŞ BORÇ: Yılda 7-8 milyar dolar dış borç ödeyen Hazine'nin sıkıntısı yok. Borcunu kolayca ödeyebilen Türkiye para bulmakta da zorluk çekmiyor.

ÜRETİM: Eylül'de piyasaların açılacağı belirtiliyor. Tarım kesimine yapılan ödemeler iç talebi canlandıracak. İhracatta da kıpırdanma bekleniyor.

İÇ BORÇ: Hazine'nin Eylül'de 24 trilyon ödemesi var. Aylık bütçe geliri ise 15 trilyon. 9 trilyonluk açığı karşılayacak olan Merkez Bankası, piyasadaki fazla parayı emmekte güçlük çekmiyor.

DURGUNLUK: İç talep ve ihracatın canlanması ekonomiyi durgunluğun kıskacından biraz olsun kurtaracak. Ancak 1990 yılındaki olağanüstü canlı piyasalara kavuşmak hayal gibi görünüyor.

Eylül beklentisi için iyimser olanların başında Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Tansu Çiller geliyor. Tüm söyleyeceklerini tek cümlede özetleyen Tansu Çiller: "Bugüne kadar ne dediysek yaptık. Bundan sonra da ne diyorsak o olacak." diyor. "Enflasyonu % 78'lerde devraldık. Şubat'ta % 40'a düşecek. Eylül, Ekim, Kasım'da bir miktar yükselme olacak ama Şubat'ta % 40'ı geçmez. Büyümeyi sıfırda aldık. Hedef tutuyor. Yıl sonunda % 5.5 büyüyeceğiz. Büyüme sürerken enflasyon düşmez diyen karamsarlar utanacak. Dövizin fiyatı enflasyonu geçmedi. Önümüzdeki aylarda da geçmeyecek. Dünya piyasalarında uzun vadeli, düşük maliyetli borçlanmayı başardık. İç borçlanmayı da uzun vaadeye kaydırdık. Enflasyon üzerindeki baskıyı azalttık. Faizler düşüyor. Düşmeye devam edecek. Çünkü bu ülkede bütçe ve KİT açıkları kadar

DEMİREL:

"Siyasi kişiler hata yapma heveslisi insanlar değildir. Siyasetçi, halka hesap vereceği için doğruyu yapmak zorundadır. Eğer böyle yapmazsa oturduğu koltuğu risk altına sokmuş olur. O zaman da altından koltuğunu alıverirler, Problemin aşılmasında asıl başarı devletle ekonomi arasındaki ilişkilerin bağımsız hale gelmesidir.

fonların da önemli olduğunu göremiyorlardı, biz göstermiş olduk. Enflasyonun hızının düşmesi mutlaka ucuzluk getirecek diye bir beklenti yaratılıyor. Yani 1500 lira olan bir ekmek 1000 liraya düşerse ancak o zaman enflasyonun düştüğüne inanmak istiyor insanlar. Oysa biz enflasyonun artış hızını kesiyoruz. % 78'lik artış hızını % 40'a indiriyoruz. Gerçi Türkiye'de enflasyon bu aylarda hep artmıştır ama şunu iyi bilmek gerek, tedirgin olmaya, karamsar olmaya gerek yok. Ayrıca sanayiciler için söylüyorum % 50'nin üzerindeki rakamla kredi almak sanayiciyi zor duruma düşürür. Kredi maliyetlerinin düşmesi için de çalışmalarımız devam ediyor. Kredi faizleri de bunun beraberinde düşecek. Zaten faizler de düşüyor. Şunu söyleyeyim kredi maliyetleri düşerken kamu bankalarını kesinlikle güdümlemedik. Zaten kredi faizlerini önce özel bankalar düşürmeye başladı." diyerek sonbahardan korkmanın anlamsız olduğuna değindi. Ayrıca bütün ekonomik göstergelerde Ağustos ayına umutla bakacak rakamlar olduğunu belirterek: "Bu aylarda önümüzde hafif bir çıkış olmasına rağmen geçen senenin çok altında çıkacağını ve Ağustos itibariyle bunun belirgin olacağını daha önce açıklamıştık. Ağustos ayında enflasyonun düştüğü kanısı yaygınlaşacaktır. Geçen seneye oranla yine büyük bir düşüş kaydedilecektir. Dolayısıyla da Ağustos ayı da bu beklentileri kıran ve mücadeleyi destekleyen bir ay olacaktır." dedi.

Tansu Çiller'in bu iyimser beklentilerine engel olan tek bir mesele var o da SSK'de, KİT'lerde ve vergi düzeninde acil olarak yapılması gereken reformlar. Bu alanlarda acil düzenlemelere gidilmemesi halinde enflasyonda düşüşün sürdürülemeyeceğini Çiller de biliyor. Özellikle bunların içinde SSK'nın acilen yeniden düzenlenmesine ihtiyaç var. Tüm bu çevrelerin görüşü alt alta getirildiğinde ise Ağustos ayı rakamlarında geçen yılın düzeylerinin bile tutturulması imkansız görülüyor. Toptan eşya fiyatları endeksinin birbiri ardına gelen petrol ve diğer kamu kesimi zamlarının Ağustos rakamlarına yansımasının ve sebze-meyve fiyatlarındaki anormal düşüşlerin durmasının da etkisiyle aslında önemli bir artışın beklenmesi gerekiyor. Hatta geçen yılın Ağustos ayında % 4.7 olan toptan eşya fiyatları artışının altında bir rakamın oraya çıkması bile zor bu durumda. DİE'nin Türkiye tüketici fiyatları endeksinin geçen yılki % 4'lük Ağustos rakamlarının altında kalınıp kalınmayacağı bile meçhul.

Piyasada şu anda geçerli olan ve % 40'lık bir enflasyon rakamlarıyla bağdaşması mümkün olmayan % 70-80'lerdeki faiz getirileri ise finans piyasalarındaki enflasyon beklentilerinin artık Tansu Çiller'in de dile getirdiği kaygılar olduğunu belirtmeye gerek yoktur sanırız. Ekonomide gerekli radikal ve acil çözümlemelere gidilmediği sürece enflasyonun % 40'larda tutulabileceğine insanları inandırmak zor olacaktır.

M. Çetin DEMİRHAN

Fuarlar ve çevre

Türkiye'de ihtisas fuarları alanında uzmanlaşmış İZFAŞ, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji ve Botanik Anabilim Dalı ve Ege Üniversitesi Ormancılık Enstitüsü ile ortaklaşa olarak İzmir Enternasyonal Fuarı'nın ve diğer ihtisas fuarlarının bünyesinde kurulduğu Kültürpark'ı Türkiye'nin ilk ARBORETUM'u yaptılar. Bu konu ile ilgili olarak Kültürpark Arboretum'da mevcut olan bitki türlerini tanıtan bilimsel bir kitap hazırlandı. Kitapta Arboretum'da bulunan 260'ın üzerindeki bitki türünden 197 tanesi fotoğrafları ile birlikte yeralmış. Dünyanın en uzun boylu ağacı da Kültürpark Aboretum'u içinde yerini almış. Bu ağacın orjini Literatüre göre Güney Amerika, ve fuardaki'de 35 yıl önce oradan getirilmiş. Aynı ağacın fosillerine ise Soma'da rastlanmış. İZFAŞ Genel Müdürü Selami GÖĞÜÇ ortak ir çalışmanın ürünü olan arboratum ile Fuarın çehresinin değiştiğini belirterek, "Fuar içindeki kötü yapılaşmayı çağdaş Türk mamirasine bırakabilirsek, Kültürpark yalnız fuarcılıkla dünyada ünlü olmakla kalmayacak, Kültürpark da en az Fuar kadar önplana çıkacaktır. Dünyada düzenlenen fuarlar içerisinde bu kadar güzel dokuya sahip olan bir başka fuar yoktur. Uzakdoğu ülkelerinde ağacı bol olanı var ama bu kadar türü bünyesinde barındıran bir fuar yoktur. İnşaallah Fuar Projesi tam olarak uygulandığında bugün sahip olduğumuz % 35-40'lık yeşil doku, % 70'lere çıkacaktır" dedi. Proje çalışmaları devam eden tropik ve alpin sera, Planetoryum da Türkiye'de ilkler arasında yer alacak olanlardan.

Mütteki SEZEN

OLUKLU MUKAVVA AMBALAJ SANAYİ ve TİCARET

Elif Ambalaj; 1977'den beri oluklu mukavva ambalaj sanayiinde üretim yapıyor.

Üretim kapasitesi 10.000 ton/yıl (Bugün için)

Her kalınlıkta oluklu mukavva üretimi (ince dalga, iri dalga, çift dalga, micro dalga) baskılı koli üretimiyle üretici sektörlere hizmet veriyor.

Ofset baskılı (5-6 renk) karton veya kuşe lamineli, selefon kaplı özel ambalaj üretimiyle de lüx ambalaj taleplerine cevap veriyor.

15 yıl tecrübesiyle oluşturduğu teknik kadrosuyla anahtar teslimi tesisler kuruyor.

Our firm Elif Ambalaj (means Alfa Packing) was founded in 1977. In our own 2.750 m2 building on 5.000 m2 land, we produce a wide variety of products. Our capacity has reached 10.000 tons/year (approximately 100.000 biscuit boxes per day). 15 years in the industry has tought us economical alternatives in production.

Thus, we can serve you by delivering a wide range of economical, luxurious packing materials or, if you wish, complete plants at the cost of a fraction of some alternatives.

If you are thingking of buying corrugated card board or investing in its production, just talk to us. You will benefit.

Фирма "Элиф Амбалаж" занимается производством гофрированной картонной упакови с 1977 года.

В насотоящий момент обьем ее производства составляет 10.000 тонн в год.

Фирма производит гофрированный картон разной толщини/тонкоребристий, крупноребристый, двойной ребристости и микроребристий/ и картонные упакови с печатью для разных отраслей промышленности.

Она удовлетворяет потребности различных отраслей промышленности в специальной высококачественной упаковке, производя картон офсетной /в 5-6 цветах/, ламинированную глянцевую бумагу и целлофановые покрития.

С помощью своего технического персонала Элиф Амбалаж строит обьекти "подключ" на основе своего 15 летного опыта.

Фирма специализируетсо на производстве оборудования для гофрированного картона. Толщина картона и мощность оборудования определяются заказчиком. Фирма производит также установки и пуск этого оборудования. По ценам намного ниже западних фирм.

Кроме того, Элиф Амбалаж готова изучить возможние предпожения по закупке рифленой /флутинт 112-127 г/м2/, крафтлинер /120-200 г/м2/ и тестлинер /125-140 г/м2/ бумаги, которую она иcпоьзует в боившом количестве.

TEL: 90 (1) 551 23 78 - 552 12 91-653 64 85 - 653 64 86 - 653 64 87
FAX: 90 (1) 552 12 86

ISO 9000 Türk İş Yaşamına Girdi

Tahir KÖSE

İş dünyası ISO 9000'in nasıl işleyeceği konusunda kararsız

Atalay ŞAHİNOĞLU

Son günlerde ISO 9000 tartışmasının Türkiye'nin gündemine girmesi beraberinde kalite devrimini de getirdi. Türk iş yaşamında ISO 9000'in anlamı Batılı gelişmiş ülkelerin Türkiye gibi ülkelere koyduğu bir nevi rekabet önleme aracı olarak anlaşıldı.

Uluslararası Standardizasyon Örgütü ISO'nun yayınladığı ISO 9000 standartlar dizisi kalite güvencesini firma bazında sağlamayı hedefliyor. Yani firmanın ürettiği bir ürünün belli standartlara uyması, yeterli değil; üretim sürecinin öncesinden başlayıp pazarlama zincirinin sonrasına kadar uzanan bir zincir içinde firmanın belli standartlara uyum sağlaması gerekiyor. Kısaca ISO 9000 standartlarına uymayı hedefleyen bir firma kalitede devrime ayak uydurması da gerekiyor. Bu değişiklikte her kademedeki elemana yetki ve sorumluluk verme, personel motivasyonu türünden değişiklikler yer alıyor. Bütün birimlerinde kalite güvencesini sağlayacak örgütlenmeyi gerçekleştiremeyen, bütünsel bir kalite güvencesi oluşturamayan firmaların ISO 9000 belgesi almaları imkansız. Aynı zamanda kalite güvencesi standartlarının sürekli olarak yenilenmesi ve dünyadaki gelişmelere ayak uydurulması gerekiyor. Şimdilik ISO 9000 kalite güvencesi belgesine sahip olmayan firmaların Avrupa pazarına veya diğer pazarlara girmesine engel hükümler şimdilik yok. Fakat firmaların ve kamu kuruluşlarının ihale açarken şartnamelerine bu tür standartlara uygunluk şartı koymaları ihtimali var.

Yine piyasada rekabet gücünü artırmak isteyen ve bu nedenle ISO 9000 gibi kalite standartlarını benimseyen bir firma, kendisine mal ve hizmet satan, girdi sağlayan firmaların da aynı standartlara uymasını talep etmek zorunda kalacak; çünkü ona mal satan firmanın kalite standartlarına uyumsuzluğu sonuçta kendisinin bu standartlara uymasını engelleyebilecek.

Bu aşamada Sanayi ve Ticaret Bakanı Tahir Köse yaptığı açıklamada: "TSE reklam aracı olarak kullanılıyordu. ISO 9000 kaliteli mal üretiminin standardı olarak aranmaya başlandı. Ama kamuoyunda anlaşıldığı gibi 1 Ocak 1993 yılından sonra zorunlu olacak gibi bir durum yok. Bu türden bir ihalede tarafların vereceği kararlara bağlıdır. Türkiye'de bu konu daha yeni gündeme gelmiştir. Örneğin Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ISO 9000 standardına uymayan malları kabul etmemiştir. Artık bu konu gündeme girdi sanayi alt yapısı hazır olsa zaten sorun olmaz, ben tüm sanayicilerimizin en kısa zamanda bu standardı yakalayabilecek gerekli alt yapıyı hazırlamalarını istiyorum. Bize maalesef bu yönde bir sorun iletilmedi. Bize bir sorun iletildiğinde elimizden gelen gayreti gösteririz.

Bizim yapabileceğimiz daha çok bilgilendirme ve eğitim düzeyinde olacaktır. Ben sanayicilerimizden artık ISO 9000'e göre mal üretmelerini bekliyorum. Ayrıca ISO 9000 standardına uymadığı gerekçesiyle Köy Hizmetlerinin elektromotopompları kabul etmemesinin Türk sanayiine vurulan bir darbe olduğu konusundaki değerlendirmelere de katılmıyorum. Çünkü artık bu standarda uygunluk gerekmektedir. Firmaların kendilerini bu konuda rekabete alıştırmaları açısından ve tüketicinin korunması açısından da bu standarda uygunluk gerekmektedir." dedi.

Avrupa Topluluğu yetkilileri de yaptıkları açıklamada AT komisyonunun bazı hassas maddeleri ISO 9000'in AT ülkelerindeki benzeri olan EN 29000 kapsamına aldığını, bunun dışındaki malların, standarda uymasalar dahi topluluk ülkelerine ithal edilmesinde herhangi bir güçlükle karşılaşılmayacağını belirttiler. Topluluk komisyonunun yaptığı açıklamada henüz tam bir görüş birliği içinde olunmadığı ve bir uzmanlar heyetinin konuyu incelediği belirtilerek ayrıntılı bir raporun Eylül'de yayınlanacağı belirtildi.

MPM (Milli Prodüktivite Merkezi) Danışmanlık bölümü ise ISO 9000'in yeterli test e-

ISO 9000 NEDİR?

International Sandard Organisation (ISO) merkezi Cenevre'de bulunan uluslararası bir kuruluş. İlk defa 1980 yılında kalite konusunda çalışmalara başlayan kuruluş ilk olarak ISO 9000 diye bilinen çalışmayı gerçekleştirdi. Teknik açıdan 5 seri standard olan ISO 9000 kalite yeterlilik alacak bir şirketteki kalite yönetim sisteminin unsurlarını ortaya koyuyor. Beş standarttan ilki olan ISO 9000 kalite sisteminin amaçlarını içerirken; ISO 9001, 9002 9003 üreticilerin kendi yapılarına göre üç spesifik kalite sistem modellerini tanımlıyor. ISO 9004 ise gerçek kalite sisteminin uygulamaya konması ve denetlenmesi için gerekli ana kuralları içeriyor. 15 Mart 1987'de International Standard ISO 9000, Avrupa Standard'ı olarak belirlendi ve hiçbir değişikliğe uğramadan Comite é Europeen De Normalisation (CEN) tarafından aynen kabul edildi. CEN/CENELEC tüzüğe göre de bütün CEN üyeleri bu Avrupa Standardını 1994 yılına kadar uygulamaya koymak zorunda.

ISO 9000 Kalite Güvencesi Standardında Öncelikli Sektörler

A) HER TÜRLÜ OYUNCAK SANAYİİ
B) İNŞAAT MALZEMELERİ
C) BASINÇLI KAPLAR
D) ELEKTRİK, ELEKTRONİK ALETLER
E) TIBBİ CİHAZLAR
F) SERAMİK SANAYİİ

dilmediğini savundu. ISO 9000 serisinin 1987 yılında dünyanın gündemine girdiği belirtilerek aslında ISO 9000'in, 5750 sayılı İngiliz standardını kaynak olarak aldığı belirtiler. ISO 9000 uygunluk sertifikası alındıktan sonra herşeyin tamam olmadığını, geniş bir çalışma alanı nedeniyle basit bir standart metninde tüm kavramların toparlanamayacağını belirten yetkililer bunun ISO 9000'in hızlı bir sertifikasyon kurumu haline gelmesi konusunda önündeki en büyük engel olduğunu belirttiler.

Avrupa ülkelerinin 1993 başında birbirlerine verdikleri ISO 9000 belgelerini tanımaları gerekirken böyle bir tanıma sistematiği henüz oluşmuş değil. Sadece Hollanda, İngiltere ve Danimarka birbirlerini belge verme kuruluşları açısından tanımış durumdalar. Bu aşamada akreditasyon kurumu çok geniş kapsamlı, çünkü sadece kuruluş değil, kuruluşa bağlı olan her birimi akredite etmek gerekiyor. Kişileri akredite etmek gerekiyor. Tüm bu zincir aslında bir kuruluşun tek başına üstesinden gelemeyeceği bir ilişkiler zinciri oluşturuyor.

İş çevreleri ise Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün satın almak istediği elektromotopompların ISO 9000 standardına uymadığı gerekçesi ile geri çevrilişinin işgüzarlık olarak yorumladılar. Bunun sanayiciyi boğma anlamını taşıdığını belirten iş çevreleri Türk sanayicisinin etrafını çeviren bir dizi problemle uğraşması yanında birde devletin çıkardığı problemlerle uğraştığını belirttiler.

ISO 9000 tartışmaları bir açıdan da AT'ın, Türkiye'ye uyğuladığı bir siyasi ve ekonomik ambargo olup, olmadığı konusunu gündeme getirdi.

AT'ın ISO 9000'i bir siyasi ve ekonomik ambargo aracı olarak kullanmadığını belirten görüşün temsilcileri ekonomik, siyasi ve sosyal yapısı güçlü ülkelerin yıllarca önce kabul edip, ona göre önlemler aldıklarını, ama Türkiye'de baskısının yeni duyulmaya başladığını öne sürüyorlar.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Atalay Şahinoğlu ISO 9000 konusunda şunları söyledi: "ISO 9000'i iyice inceledik. Bu standart şu anda ve yakın gelecekte ihracaatçılara problem yaratmaktan uzaktır. Odamızca yapılan son araştırmalara göre bu standardın şu an için mecburi bir standart olamadığı anlaşıldı. Kamuoyunda bu standart'a ilişkin yanlış anlamaların bazı danışmanlık şirketleri tarafından verilen abartılı bilgiler nedeniyle olduğu konusunda hem fikiriz. Önümüzdeki günlerde İTO ve TSE olarak birlikte yapacağımız bir toplantıda üyelerimizi daha detaylı bilgilendirme imkanımız olacaktır. Gerçi ISO 9000 bulundurulması mecburi değil ama işletmeler taraından bulundurulmasında yarar görüyorum. ISO 9000 veya AT'da anılan koduyla EN 29000 belli bir kalitenin sağlanması, garanti edilmesi ve korunması için üretim süreci esnasında uygulanacak yöntemlerin genel çizgilerini ortaya koyan bir standarttır. Şu an için bu standart sadece pazardaki bir malın veya hizmetin bir diğerine göre daha üstün olduğunu kanıtlamaya yarayacak bir pazarlama unsuru görünümündedir." dedi İstanbul Sanayi Odası yetkilileri ise yaptıkları açıklamada ilk aşamada bu standartların ihracaatçıları zor duruma sokacağını belirterek, "Ancak bunlar sonuç itibarıyla tüketicinin korunmasına ilişkin alınan önlemlerdir ayrıca küreselleşen dünyada Türk sanayici ve ihracatçılarının yerini alması için gerekli olan bir koşullar demetidir." denildi.

Büyüme 6.1 Olarak Gerçekleşti

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) bu yılın ikinci üç ayında milli gelirdeki (Gayri Safi Milli Hasıla) artış hızının geçen yılın aynı dönemine göre ve sabit fiyatlarla % 6.1 olarak gerçekleştiğini açıkladı.
Bu dönemdeki milli gelirdeki gelişme hızı cari fiyatlarla da % 77.2 düzeyinde gerçekleşti. Enstitünün açıklamasına göre bu yılın ikinci üç aylık döneminde milli gelirdeki gelişme hızı sabit fiyatlarla birinci üç aylık dönemin 0.6 puan gerisinde kaldı. Sabit fiyatlarla gelişme hızı 1992 yılı ilk üç ayında da 6.7 oranında olmuş, geçen yılın ilk üç ayında % -1.1 ve ikinci üç ayında da -0.6 oranlarında gerçekleşmişti.

GSMH'de, cari fiyatlarla bu yılın ilk üç ayında da % 55.4 oranlarında gelişme hızı kaydedilmişti. Milli gelir bu yılın Nisan-Haziran döneminde değer olarak, sabit fiyatlarla 20 trilyon 581 milyar 491.5 milyon lira oldu.

DİE'den açıklanan geçici verilere göre bu yılın Nisan-Haziran döneminde tarım ve sanayi sektörlerinde sabit fiyatlarla % 5.3 oranında gelişme hızı sağlandı. Bu yılın ilk üç ayında ise tarım sektöründe % 2.3, sanayi sektöründe % 10.4 oranında gelişme hızı sağlanmıştı. 1991 yılı ikinci üç ayındaki gelişme hızı ise tarım sektöründe % 1.8 artmıştı.
Bu arada, 1992 yılı Nisan-Haziran döneminde cari fiyatlarla 235 trilyon 686 milyar 462.8 milyon lira, sabit fiyatlarla da 20 trilyon 448 milyar 292 milyon liralık gayri safi yurtiçi hasıla elde edildi.
Bu dönemde GSYİH'deki artış hızı, geçen yılın aynı dönemine göre cari fiyatlarla % 76.9 sabit fiyatlarla da % 5.7 oldu.
DİE verilerine göre bu yılın ikinci üç ayında imalat sanayi üretimi kamu sektöründe % 3.4 özel sektörde ise % 6.3 arttı. Yılın Nisan-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre madencilik üretimi kamuda % 3, özel sektörde % 0.7 azaldı. Yine aynı dönemde elektrik üretimi % 10.2, su üretimi % 18.1 artarken hava gazı üretimi % 14 oranında azaldı.

Sırtımızda 2'şer milyon iç borç yükü

İç borç stoku 112 trilyon 500 milyar liraya ulaştı...

Bu yılın tümündeki net iç borçlanmanın 34.5 trilyon olması ve iç borç stokunun yıl sonunda 128.1 trilyonda tutulması öngörülüyordu. Ancak, yılın ilk 5 ayındaki borçlanma temposu, 128.1 trilyonluk yıl sonu hedefini zora soktu.

İç borç stoku Mayıs ayının sonunda 112.5 trilyon liraya ulaştı. İç borçtaki 5 aylık artış 18.8 trilyonu bulurken, borçlanma temposunun yıl sonu hedefi olan 128.1 trilyon lirayı aşacağı şimdiden belli oldu.

İç borç stokunun 38.4 trilyonu tahvil, 18. 1 trilyonu bono borcundan oluşuyor. Konsolide borçlar 29.7 trilyon, Hazine'nin Merkez bankası'ndan kullandığı kısa vadile avanstan kaynaklanan borç da 26.2 trilyon lira düzeyinde bulunuyor.

Beş aylık dönemde 18.8 trilyon olan borçlanma, tahvil ve avanstan kaynaklandı. Ocak-Mayıs döneminde tahvil yoluyla da 12.6 trilyon borçlanıldı. Belirtilen dönemde konsolide borçlar 7.4 trilyon, Hazine bonosu satılarak gerçekleştirilen borçlanma da anapara ödemesinin daha fazla olması nedeniyle 112.8 milyar lira geriledi.

Borçlanma hedefi zorlanıyor

Bu yılın tümündeki net iç borçlanmanın 34.5 trilyon olması ve iç borç stokunun yıl sonunda 128.1 trilyonda tutulması öngörülüyordu. Ancak, yılın ilk 5 ayındaki borçlanma temposu, 128.1 trilyonluk yılsonu hedefini zora soktu. Tahvil ve avans yoluyla borçlanmada 5 ayda yıllık hedef aşıldı. Tahvilde yılın tümü için öngörülen 10.9 trilyonluk borçlanmaya karşılık 5 aydaki net borçlanma 13.7 trilyon oldu. Aynı şekilde, kısa vadeli avansta 11 trilyonluk yıllık hedef aşılarak 12.6 trilyon borçlanma gerçekleştirildi. Hükümet ayrıca Hazine avansını Tahkim Yasası kapsamına almak suretiyle 12.6 trilyonun çok üzerinde avans çekme niyetinde olduğunu gösterdi.

Kısır döngü

Türkiye'nin iç borç stoku 5 ayda 18.8 trilyon artarak 112.5 trilyona ulaşırken, net hasılat sadece 5.2 trilyon oldu.

Hazine, Ocak-Mayıs döneminde toplam 81.4 trilyon borç aldı, bu dönemdeki borç anapara ödemesi ise 62.6 trilyon oldu. Aynı sürede 13.6 trilyonluk da faiz ödemesi yapıldı ve toplam ödeme 76.2 trilyonu buldu.

Böylece, 81.4 trilyon borç alınan 5 aydaki ödeme 76.2 trilyon olunca net hasılat 5.2 trilyona indi. Türkiye, 5.2 trilyonluk net hasılatı sağlayabilmek uğruna borç stokunu 18.8 trilyon arttırmak zorunda kaldı.

❖

İÇ BORÇ STOKU (MİLYAR TL.)

1991 Ocak	**Ödemeler**	**Borçlanma**	**Borç Stoku**
Tahviller	3.561.7	3.130.6	25.836.9
Konsolide Borç	704.1	304.7	36.935.3
Bonolar	4.090.6	5.733.8	20.957.5
Avans	8.401.6	7.819.7	13.190.4
Toplam	16.758.0	16.988.8	96.920.1
Şubat			
Tahviller	2.376.6	4.094.0	28.560.3
Konsolide Borç	455.0	350.0.36	36.935.6
Bonolar	6.398.2	2.041.1	18.027.2
Avans	5.180.0	8.271.8	16.282.2
Toplam	14.409.8	14.756.9	99.805.4
Mart			
Tahviller	3.553.2	9.553.7	36.068.5
Konsolide Borç	7.553.8	0.0	29.935.3
Bonolar	3.802.8	2.246.8	17.197.3
Avans	3.637.9	10.373.9	23.018.2
Toplam	18.547.7	22.174.4	106.219.3
Nisan			
Tahviller	3.128.8	2.505.6	37.634.6
Konsolide Borç	295.2	0.0	29.745.3
Bonolar	3.901.5	3.224.2	17.277.6
Avans	7.377.7	10.334.8	26.151.9
Toplam	14.703.2	16.064.6	110.809.4
Mayıs			
Tahviller	1.630.5	1.439.8	38.376.8
Konsolide Borç	793.3	309.0	29.724.0
Bonolar	2.512.7	2.738.5	18.145.3
Avans	6.822.3	6.908.1	26.237.7
Toplam	11.758.8	11.395.4	112.483.8
Ocak-Mayıs			
Tahviller	14.250.8	20.723.7	38.376.8
Konsolide Borç	9.801.4	963.7	29.724.0
Bonolar	20.705.8	15.984.4	18.145.3
Avans 3	31.419.5	43.708.3	24.237.7
Toplam	76.177.5	81.380.1	112.483.8
1992 hedefi			
Tahviller			35.598.0
Konsolide Borç			34.575.0
Bonolar			33.378.0
Avans			24.589.0
TOPLAM			128.140.4

Burası Bosna-Herse

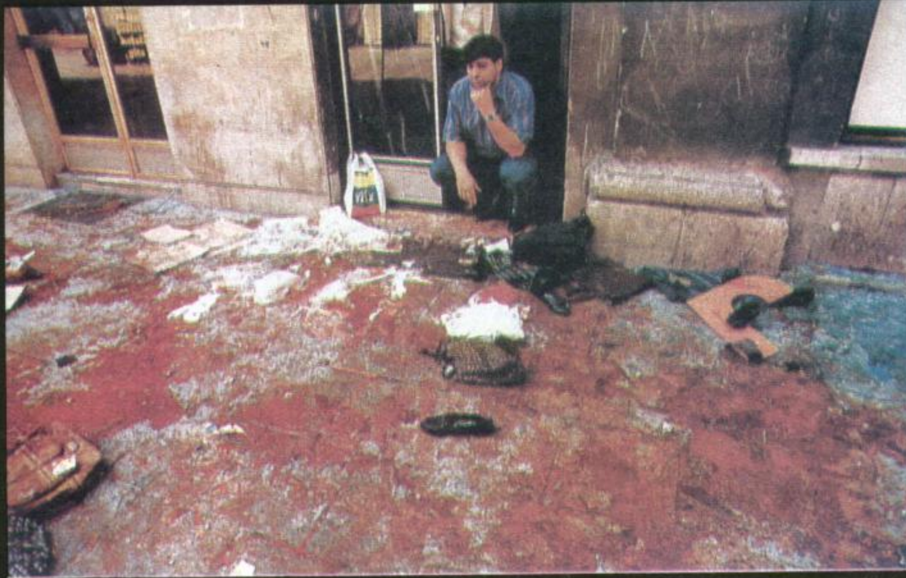
DÜNYA BU KATLİAMA SEYİRCİ KA

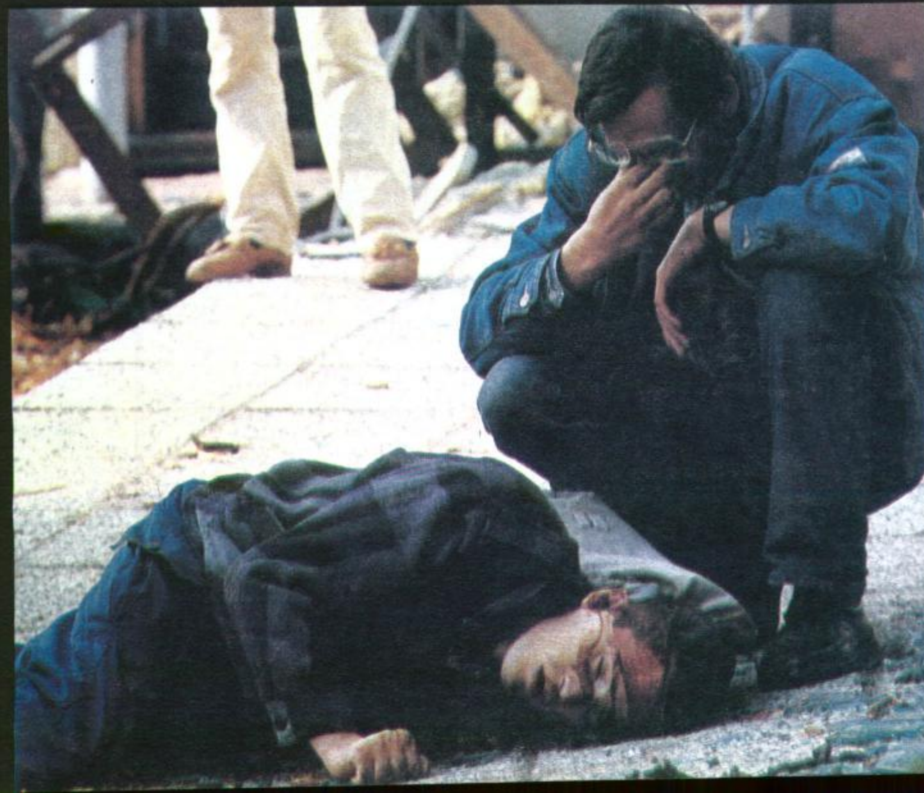

ek

LDI

*Sırplar,
Avrupa'nın
tek müslüman ülkesi
Bosna-Hersek'te aylardır
kadın,çocuk, genç,yaşlı
demeden
soykırım yapıyor.*

*Ve uygar dünya,
gözleri önünde
cereyan eden
bu katliamı
seyrediyor.*

Bosna-Hersek'te Katliam

Etnik yönden katışıksız bir "Büyük Sırbistan" kurma emeli peşindeki Sırplar, Bosna-Hersek'in başkenti Saraybosna'yı sokak sokak tahrib ediyorlar. Sırplar'ın Saraybosna'yı bölmeye yönelik insanlık dışı kampanyalarının bir parçası olarak, şehirde kalan 400 000 kişi üç aydır ateş çemberinde.

Sırplar, kendilerine etnik yönden katışıksız bir bölge kurmak gibi saçma bir sâikle binlerce masum insanı katlediyorlar. Bosna toprağının % 70'ini işgal altında tutan Sırplar, 1945'ten beri devam eden mütecaviz iskan politikasına rağmen nüfusun sadece % 30'unu teşkil ediyorlar. Saraybosna'daki insan hakları gözlemcilerinin verdikleri rakamlara göre son üç ayda Bosna-Hersek'te en az 50 000 kişi katledildi. Bir milyondan fazla insan da evlerinden çıkarıldı. Bosna halkını kurtarma konusunda İslam dünyasının yetersizliği ve diğer ülkelerin isteksizliği yüzünden Sırplar, hiç bir rahatsızlık hissetmeden katliamlarını sürdürüyorlar. Kurbanlar Yahudi veya Hristiyan olsaydı, kimbilir ne gürültüler kopacaktı.

Muhasara altındaki tek şehir Saraybosna değil. Bosna-Hersek'in büyük kısmı harabe halinde. Bilhassa Drina nehri kıyılarındaki köyler ve kasabalar tamamen yıkılmış. Sırpların yerleştirilmesi için meskun mahallerin boşaltılması amacıyla Bosna köylüleri tedhiş ve tehditle, zor kullanılarak köylerinden çıkarılıyor. Kaçamayacak kadar yaşlı ya da güçsüz olanlar öldürülüyor. Sırplar, cinayet konusunda korkunç buluşlar yapıyorlar. Bütün kurbanlarına, öldürmeden önce mutlaka işkence yapıyorlar. Kurbanlarının gözlerini oymak tercih ettikleri yöntemlerden biri. Kurşunlamadan önce kurbanlarının boğazını kesiyorlar.

22 Haziran'da, Saraybosna'nın batı tarafındaki Dobrinja'da tanınmış psikiatrist Dr. Adnan Tetariç ve genç oğlu evlerinden çıkarıldılar ve sokakta boğazları kesildi. Diğerleri de bu canice eylemi seyretmeye zorlandılar.

Şu ana kadar en az 68 imamın Sırplar tarafından şehid edildiği tespit edilmiş. Bunlar sadece tespit edilenler. Yıkılan camilerin sayısı 100'e ulaşmış ve bu sayı her gün artıyor. Üç ay içinde Sırpların yaptığı maddi zarar 100 milyar dolara ulaşmış. Hırvatistan'da çatışmalar 7 ay sürdüğü halde maddi zarar 2o milyar doları ancak bulmuştu. Bosna'da acılar devam ediyor.

Sırplar özellikle sivilleri hedef alıyorlar. BM'nin ayarladığı bütün ateşkes anlaşmaları ihlal edilmiş. Günlerce sığınaklarda kapalı kalan masum insanlar, yapılan bir ateşkes anlaşmasından sonra dışarı çıktıklarında şehrin etrafındaki tepelerde mevzilenmiş Sırpların ateşiyle karşılaşıyorlar. 22 Haziran'da, böyle bir bombardımanda, Mareşal Tito caddesinde en az 20 sivil öldü, 87'si de ağır yaralandı.

Ateşkes kararları Bosna halkı için korkunç bir tuzak. Bosna'daki Sırpların lideri Radovan Karadziç'e göre Saraybosna havaalanı 15 Haziran'dan itibaren insanî uçuşlar için açılacaktı. Oysa Sırp Çeteleri BM konvoylarına bile saldırıyordu. BM Barışgücü'ne mensup üç Kanadalı asker havaalanına ulaşmaya çalışıren ciddi biçimde yaralanmıştı. Sırplar, BM askerlerine bile ateş açarken en büyük düşman olara gördükleri Müslümanlara mı müsamaha edeceklerdi?

25 Haziran'da Karadziç malum vaadlerinden birini yapmıştı yine; meskün mahallere ateş açılmayacaktı. O günden sonra Saraybosnalılar ona inanmanın maliyetini öğrendiler.

Tüm Bosna halkı, yavaş yavaş, ölümüne boğulurken, çocuklar ve kadınlar özellikle hedef alınıyor. Küçük çocukların çoğu ya hiç süt bulamıyor ya da nadiren bulabiliyor, son üç aydır. Çoğu savaş yüzünden ruhsal bir çöüntüyü yaşıyor. Bu ruhsal travmanın izlerini hayatları boyunca taşıyacaklar. Davranışlarıyla vahşi hayvanlara benzeyen Sırplar binlerce kadına tecavüz ettiler. Yaşı 18'in altında olan 6000'den fazla kız hamile kaldı. Sayısız genç kız 'yok oldu!'

Bütün bunlara rağmen Bosna Müslümanları, aralarında yaşamakta olan Sırplara hiç bir misillemede bulunmadılar. Cömertlik ve hoşgörüleri her türlü takdirin üstünde. Sırpların silahlarıyla öldükleri halde yiyeceklerini Sırp komşularıyla can u gönülden paylaşmaya devam ediyorlar.

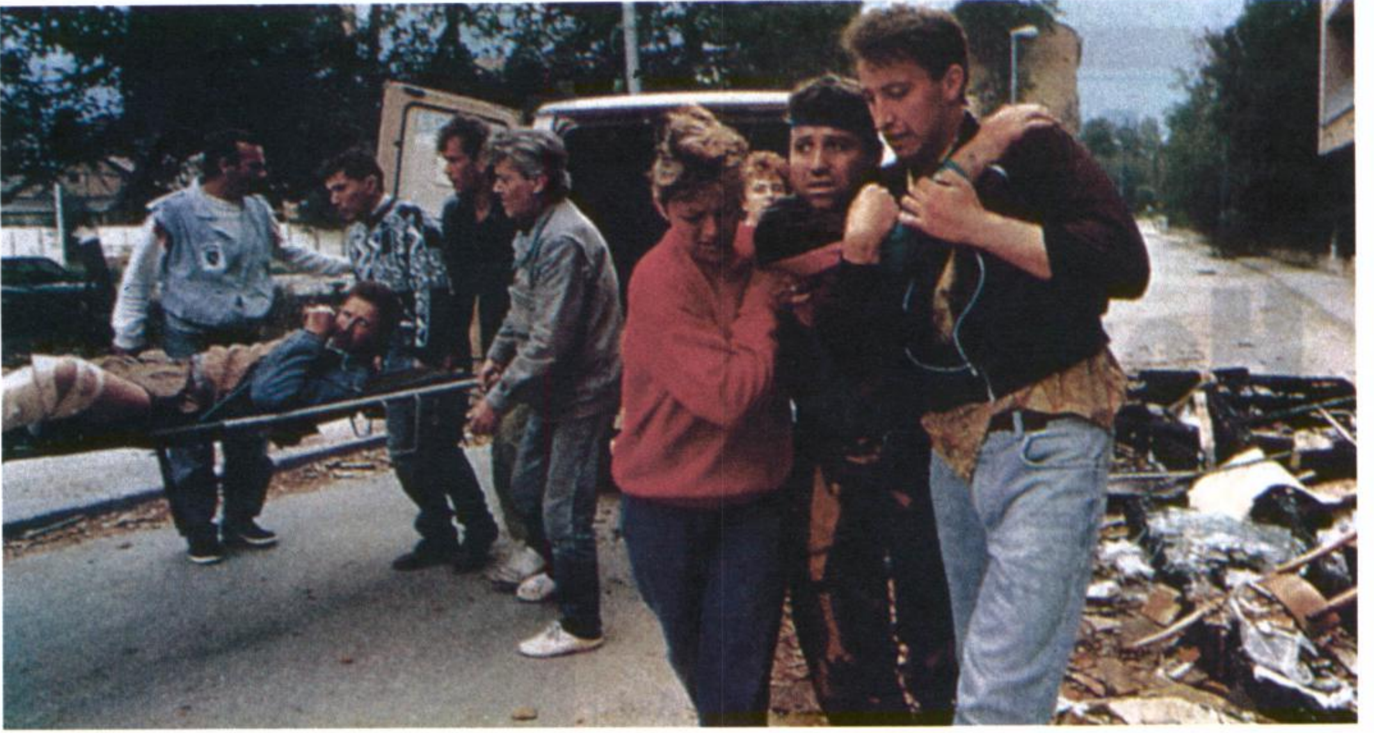
Bosnalıların bu şartlara daha ne kadar tahammül edebileceklerini tahmin etmek çok zor. Ancak durumları, bilhassa Saraybosna'da, hiç ümitvar değil. Sadece hafif silahlara sahipler ve bu silahlar ancak 5000 kişiye yetecek kadar. Cephaneleri onlara en fazla üç hafta daha yetebilir. 70 000 kişilik bir kuvvet toplayacak potansiyele sahipler; ne var ki, silah olmayınca ellerinden hiç bir şey gelmiyor. Bu zor şartlar altında bile Boşnaklar ve Hırvat müttefikleri daha fazla silah ve cephane temin edebilmek için Saraybosna'nın etrafındaki tepelerde mevzilenen Sırp kuvvetlerine karşı cüretkâr operasyonlara girişiyorlar. Sırpların 282 mm'lik uzun menzilli tüfekleri ve roketatarları var. Ayrıca, eski Yugoslav ordusunun stokları sayesinde cephane sıkıntıları da yok.

Dünya, Sırp vahşetine karşı sözlü kınamalar yayınlayıp duruyor; ancak katliamı durdurmak için hiç bir şey yapılmıyor. Saraybosna halkı açlık felaketiyle karşı karşıya; yakında cephaneleri de bitecek. Ekmek kuyruklarına atılan bombalar belki de 400 000 Saraybosnalı'yı azar azar bitirecek. Dünyanın vicdanı uyanıncaya kadar daha kaç Bosnalı'nın ölmesi gerekiyor?

Crescent'ten çev: Y. Ziya Cömert

İzzetbegoviç: Batı, Bosna'da kendine ihanet ediyor

Bosna-Hersek Devlet Başkanı, Newsweek'e verdiği demeçte Batı'yı suçladı

Bosna-Hersek Devlet Başkanı Aliya İzzetbegoviç geçen hafta Barış Konferansı'na katılmak için Londra'daydı. Haftalık Newsweek dergisinin İzzetbegoviç'le Londra'da yaptığı söyleşiden bölümler yayımlıyoruz.

- Londra Konferansı'nda herhangi bir ilerleme kaydedildiğini düşünüyor musunuz?

- Umduğumuz ve beklediğimizden daha az olmakla beraber belli bir ilerleme kaydedildi.

- Kendinizi, Batı tarafından ihanete uğramış gibi hissediyor musunuz?

- Belirli bir dereceye kadar evet. Ancak bu bizim umutlarımıza yapılmış bir ihanet değil, Batı'nın kendine yaptığı bir ihanettir. Batı, kendi öz ilkelerine ihanet etmiştir.

- Sırplar, Bosna'nın yaklaşık yüzde 70'ini denetimleri altında tutuyor. Bu sizin Cenevre görüşmelerine çok zayıf bir konumda katılacağınız anlamına gelmiyor mu?

- İlk olarak yüzde 70 değil yüzde 50'nin biraz üzerinde bir toprağı ellerinde tutuyorlar. İkincisi, evet biz zor durumdayız, ama onlar da zor durumda. Onlar savaştan yoruldular. Kendi ülkelerinde ve dünyada politik savaşı kaybettiler. Ayrıca moral açıdan da savaşı kaybettiler, çünkü pek çok suç işlediler.

- Eğer savaş Bosna'nın savaş öncesi sınırlarını korur bir şekilde sona ererse, komşunun komşuyu öldürdüğü bu topraklarda Sırplar, Hırvatlar ve Müslümanlar nasıl barış içinde yaşayabilecekler?

- Bu savaşta, Bosnalı Sırpların lideri Radovan Karadziç'in temel siyasi hedefi ortak yaşama darbe vurmaktı. Bosna-Hersek'te biz yüzyıllardır beraber yaşıyoruz. Sırplar, Hırvatlar, Müslümanlar ve diğerleri. Biz bu durumu hep bir avantaj olarak değerlendirdik. Hala da öyledir, eğer 21. yüzyıldan bakarsak. Fakat, Ortaçağ kafası ile bakanlar için bu bir dezavantajdır.

- Bunda başarılı oldular mı?

- Maalesef kısmen başarılı oldular. Pek çok dürüst insan artık kendine, ortak yaşamanın mümkün olup olmadığını soruyor.

- İslam ülkelerinden para, silah hatta gönüllü savaşçı geldiği söyleniyor. Doğru mu?

- Bunlar söylenti. Fakat herkesten gelecek yardımı kabul ederiz. Neden İslam ülkelerinden gelecek yardımı kabul etmeyelim. Ancak şu ana kadar bu ülkelerden sadece insani yardım aldık.

- Avrupa Topluluğu, Bosna'nın dostu oldu mu?

- Sanırım Avrupa, Bosna-Hersek'te olup bitenler karşısında, Sırbistan totaliterizmi karşısında şoke olmuş durumda. Şunu vurgulamak isterim ki bizim kurbanı olduğumuz şeytan Avrupa kökenlidir. Bu, faşizm ve sosyalizmin kötü bir karışımıdır, Avrupa doğumludur.

- ABD nasıl bir dost oldu?

- Sorun şudur ki bizim bölgemiz ABD için bir öncelik değil. Ve bu durum, süregiden trajedinin nedenlerinden biridir.

- Savaşın genişlemesini engellemek için artık çok mu geç?

- Sanırım çok geç değil. Savaşın yayılacağını sanmıyorum, özellikle Londra Konferansı'nda alınan kararlar uygulanırsa.

- Bu kararlar, askerî güç kullanımı tehdidi olmadan uygulanabilir mi?

- Bunda büyük şüphelerim var. Ama benim görüşüme göre uluslararası topluluk henüz son sözünü söylemedi. Askeri müdahale henüz dışlanmış değil. Sanırım uluslararası topluluk durumun daha da kötüye gitmesini engellemek için son girişimini yaptı.

Bosna-Hersek Başkonsolosu Sacide Sılaycı:

Allah bize yardım edecek ve biz bu savaşı bitireceğiz...

- Bosna-Hersek'ten alabildiğiniz son haberler nelerdir?

- Şu anda bizde ancak haberlerden öğrenebiliyoruz. Çünkü telefon hatları kesik, 20 gündür yok. Elektrikler zaman zaman gelip gidiyor. Sular yeniden tamire alındı. Ama gıda sıkıntısı had safhada devam ediyor.

- Olayların başlangıcına dönersek Yugoslavya Federal Cumhuriyetinin dağılmasından sonra olaylar nasıl bir gelişme izledi?

- Biz Bosna-Hersek'te uzun yıllar boyu Sırplarla birlikte yaşadık. Hırvatistanın bazı köylerinde de Sırpların yaşadığını biliyoruz. Sırplar kendi halklarını kışkırtıp komşularına saldırttılar. Olay Bosna-Hersek Federatif yapıdan ayrılacağım demesiyle başlamadı. Ve Saldırıdan önce Sırpların elinde ağır silahlar mevcuttu. Sırplarla çok iç içe yaşadık. Uzun yıllar boyu biraradaydık. Ve Sırplar sadece bize değil kendi dindaşlarına, Hıristiyanlara da saldırdılar.

- Bu saldırıların temel sebebi neydi?

- Bizim orada, Bosna-Hersek'te olsaydınız bunun temel sebebini anlardınız. Bizim okuduğumuz tarih kitapları hep Türklerin-Müslümanların barbarlığı, zalimliği ile doludur. İşte devşirme düzeninde Türkler çocuklarımızı kaçırdılar. Benliklerinden uzaklaştırıp onları Türk ve Müslüman yaptılar. Tabii bu anlatılanlar doğru değil ama şimdiki saldırıların temelinde, okunan bu türden tarih şuuru var. Böyle tarih okuyan insanlar bize başka nasıl davranabilir ki? Ama insan olarak düşünürseniz kurşunla öldürmek başka, boğazını keserek öldürmek başka. Yüzyıllar boyu kinle yoğrulan Sırplardan başkası da beklenemez zaten. Ama bu kadar vahşeti anlamak mümkün değil.

- Aliya İzzetbegoviç'in durumu nedir? Bosna-Hersek Cumhuriyeti hükümetinin durumu nedir?

- Hükümet var gücüyle çalışıyor. Hukuki düzenlemeler yapıyor. Kanunlar çıkarıyor. Pasaport çıkarılıyor. Para basılıyor. Yugoslavlar bize harap bir Bosna-Hersek bırakmıştı. Bunlar düzeltiliyor. Hükümetin, İzzetbegoviç'in ne şartlar altında çalıştığını biz biliyoruz.

- Vahşetin boyutlarını birde sizden dinleyelim?

- Tabi, tabi, bu vahşeti anlatmak aslında o kadar zorki, bunları bir başkası daha önce bana anlatsa, ben bu kadarda olmazki derdim. Şimdi iki yaşındaki bir çocuğu bıçakla kesmek ne demek? Toplama kamplarındaki insanlar konuşmaları dinlemezlerse eğer kulakları kesiliyor.

Şimdi bunu hangi korku filminde görebildik?

- Bosna-Hersek'te müslümanların direnişi ne durumda?

- Başta bizde hiç silah yoktu. Biz aslında savaşa karşı olan barışçı insanlarız. Geçen savaşta da müslümanlara saldıranlar Sırplar oldu. Hırvatlar oldu. Ama müslümanlar kimseye saldırmadı. Şu anda Bosna'da ölenlerin çoğu sivil halktan. Asker pek yok. Ama bu öldürmek öyle kurşunla öldürmek değil. Bıçakla boğazını keserek öldürmek. Ölüye işkence yapmak, yaralıların kanını sonuna kadar çekip hastanelerde kullanıyorlar. Şu anda Sırpların kullandığı silahlar Federal Ordunun silahları o orduda hepimizin payı var. Çünkü hepimiz 50 yıl boyunca milli gelirimizin % 82'sini buraya verdik. Federal yapı dağılınca bunlarında pay edilmesi gerekiyordu. Hem silahları ve hem de uçakları Sırplar kullanıyorlar.

Bütün ordu bizdeyken kışlalarda, halkın içinde vatan sevgisi çok büyük imandan sayılıyordu. Bizim halkımız 50 yıl boyunca dinden uzaklaştırılmış. Dini baskı altına alınmış bir halktır. Bu sevgi, vatan sevgisi ve İslama yeniden kavuşmak Bosna-Hersek halkına bir direniş ruhu aşılamış durumda.

- Sırpların nihai hedefi nedir?

- Biliyorsunuz Bosna-Hersek'in denize çıkışı var. Bu deniz çıkışını elde ederek Büyük Sırbistan'ı yeniden kurmak.

- Masada anlaşma imkanı kaldı mı?

- Kalmadı. Artık kendi kendimizi aldatmayalım. Masa başı çözümün imkanı yok.

- Bosna-Hersek insanının düşüncesi nedir?

- Biz yardım istiyoruz. Ama silahlı müdahale değil. Biz diyoruz ki savaş eşit koşullarda olsun. Kimse gelipte bizim vatanımızı kurtarmasın. Sadece eşit güçlere gelelim.

- Aliya İzzetbegoviç'in bir demeci var. Diyor ki: "Bize ekmek değil silah lazım. Çünkü ölüler acıkmaz."

- Tabii. O sözü söylemek içinde çok bekledi. Çünkü herşeyi barışçı yoldan çözmeye çalışan bir diplomattır. Çok kıymetli bir düşünürdür. Hatta halkımız "Biz niye silahlanmıyoruz?" diye soruyordu. Şunu söyleyeyim biz ambargo altındayız. Yani resmi yoldan silah alamayız. Ancak gizli yollardan alabiliriz. Gizil yollardan da bize silahı kim verir? Begoviç önce barışçı yoldan sorunu çözmek için çağırılarda bulundu. BM, AT, ama hepsi kulak tıkadı bu çağırılara. Bu türden konuşmaları uzatmak Sırplara yarıyor. Şu anda biz savaşın durmasını değil eşit güçle devam etmesini istiyoruz. Eğer savaş şu anda durursa Sırplar kazançlı çıkmış olacak...

- Sırp temsilcisi Paniç Türkiye'ye geldi. Amacı neydi sizce?

- Türkiye şu anda politik önderlik yapıyor. Hikmet Çetin Saraybevo'ya gidip geldikten sonra daha değişik konuşuyor. Orayı görmek, yaşamak başka diyor ve tekrar gideceğini belirtti bize.

Biliyorsunuz Sırplar AT, ve BM'yi adamlarıyle ele geçirdiler. Aynı oyunu Türkiye üzerine oynadılar. Fakat başarılı olamadılar. Artık giderek güçten düşüyorlar bu yüzden herşeyi deneyecekler.

- Yani Paniç Türkiye'yi etkilemek için mi geldi?

- Evet. Zaten Paniç önemi olan biri değil sadece kendini göstermek istiyor.

- O halde son sözü gene askeri gücü olan söyleyecek.

- Tabi. Bu savaş bitecek, Allah bize yardım edecek ve bu savaşı bitireceğiz. O zaman bu teröristleri muhakeme edeceğiz. Bunların mutlaka yargılanması lazım. Bunlar Nazilerden de beter. Ve gene biz bir arada yaşayacağız. Ama kaybeden onlar oldu. Biz belki yarım milyon şehit veririz. O zaman bile daha geride iki milyon insanımız var. Artık bizim bir devletimiz var.

- Yani Boşnaklar, vatanlarından ayrılan Bosna-Hersek'liler bir vatan sahibi?

- Evet onların hepsi bizim vatandaşımız.

- Sacide Hanım, Türk Halkına bizim aracılığımızla iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

- Türk halkının bu olaylardan pek haberi yok. Onları uyandırmak lazım. Haberdar etmek lazım. Biz kimseden karşılıksız birşey istemiyoruz. Memleketimiz zengin ve bereketli bir memleket. Bu savaş bilince biz ürkiye ile birlike Bosna-Hersek'i yeniden kuracağız. O zamanda şimdi bize verilenleri geri ödeyeceğiz. Bosna Avrupa'nın bir parçası. Neden Türkiye'nin bir parçası olmasın? Daha iyi günlerde gene bir arada olmak istiyoruz. ❖

ABD Yeni Başkanını Seçecek

Bush, Körfez Kartını Kullanarak Atağa Geçti

Cumhuriyetçi Parti adayı George Bush i-le Demokratların Başkan adayı Bill Clinton a-rasındaki yarış giderek hız kazanırken Bush, seçimdeki genel temayı "güven" sloganına o-turttu. Bush'un "güven" sloganı karşısında Clinton "değişim" sloganıyla prim topla-maya çalışıyor.

ABD Başkanlık seçimleri bir yandan siyasi kavgalarla geçerken diğer yandan da tüm medya araçları kullanılarak halk, se-çimlerin içine çekilmeye çalışılıyor. Cum-huriyetçi Parti'nin, Demokratlara karşı de-vamlı olarak işledikleri temaların başında şunlar var: Başkan Bush birinci dört yılında dünyada büyük değişimi gerçekleştirmiştir. Soğuk savaşı kazanmış, Irak'ı dize getirmiş, Almanya'nın birleşmesini sağlamış, nükleer silahsızlanmayı sağlamıştır. Dıştaki bu büyük değişimden sonra sıra artık ABD'nin içine gel-miştir. Bir dört yıl daha verilirse George Bush bu kez ekonomiyi adam edecek, eğitim ve sağlık sistemlerinde ise devrim yapacaktır. E-ğer geçen dört yıl boyunca Bush gerekli deği-şimi yapamamışsa bunun da tek sebebi Kon-greyi kontrol eden Demokratların, elini kolu-nu bağlamış olmasıdır. Yani ilk dört yılında Bush dünyayı kurtarmıştır, şimdi de Allah'ın izniyle ABD'yi kurtaracaktır. Seçim sloganını bu temada yürüten Bush şimdi şunları devamlı yineliyor: Daha az, daha küçük devlet, daha az devlet harcaması, daha az vergi.

Gerçi George Bush bu yolla yatırımları artırıp ekonomiyi yeniden büyüme rayına o-turtabilecek mi, bu sorunun cevabı meçhul a-ma The Washington Post'ta çıkan yorumlarda bu konuya değinilerek: "Bill Clinton ve De-mokratların çok haklı oldukları bir konu var:

Amerikan ekonomisi bu gün seçim kampan-yasının başlıca konusu olmaya layık bir du-rumda. Çünkü işsizlik geçen döneme göre daha yüksek, kişi başına düşen milli gelir ise daha az..."

Yorumda belirtilen sorunlar ABD'de yeni başlamadı, yani ne Bush'la, ne de Reagan'la başlamış değil. Son 20 yıldır ekonomik büyü-me gitgide yavaşlayan bir tempo izledi. Tüm bunların temelinde de ucuz petrol döneminin kapanması Amerika'nın dünya ekonomisin-deki egemenliğinin sona ermesi ve doların durumu yatıyor. The Washington Post yaptığı yorumda: "Bu sorunların bir gecede çözülme-si olanaksız. Bunun için özveri gerekiyor. Oy-sa tarafların sessiz kaldıkları kilit niteliğinde bir gerçek var: Yatırımlar için para tek kaynaktan gelebilir, tüketimin kısılmasından... Hayati yatırımlara kaynak sağlanabilmesi, hayat standartlarının bir kaç yıllık bir süreyle bir ölçüde aşağı çekilmesine bağlıdır. Başkan Reagan 1980'lerde olağanüstü vergi indirimiyle tüketimi patlatmıştı. Bu günkü du-ruma da öyle gelinmiş oldu. Şimdi 1980'lerin borçlarını ödemek zorundayız. Zaman ala-cak bir görevle karşı karşıyayız. Ekonomi-yi hızlı büyümeye yeniden kavuşturmanın bir bedeli olacak. Bu bedel ödenmeksizin büyüme olmaz."

ABD basınının da tesbit ettiği gibi, ta-raflar, ister Demokratlar olsun, ister Cum-huriyetçiler, bir seçim döneminde acı be-dellerden, özveriden söz etmeye yanaşma-dıkları açık. Seçimi ister Cumhuriyetçiler alsın, ister Demokratlar sonuçta ABD hal-kının 1980'li yılların acı bedelini ödeyecek reçetelerle karşı karşıya gelmesi kaçınıl-maz olacaktır. Seçim dönemlerinde bu türden acı gerçekler göz ardı edilerek pembe ufuklar çiziliyor. Aynı durum Türkiye'de ise bırakalım seçim dönemlerini, seçim sonrasında bile bü-yüme için gereken bedel konusu hiç günde-me gelmemektedir.

ABD gibi dünyanın en gelişmiş birkaç e-konomisinden birine sahip bu ülkede, eko-nomik büyüme için özveriden, tüketimi kıs-mak ve kemer sıkmaktan başka çare olmadı-ğı vurgulanırken, Türkiye'de iktidarlar seçim sonralarında bile bu türden gerçekleri söyle-meye pek yanaşmıyorlar.

Anti-komünizm sloganı ortadan kalkınca Cumhuriyetçiler muhafazakarlıklarını "Aile değerleri, geleneksel değerler, İncil'den kay-naklanan değerler..." temelinde sloganlaştırı-yorlar. Cumhuriyetçiler, Demokratları devamlı olarak aşırılıkla suçluyorlar. Hangi konuda a-şırı? Çevrecilik, kürtaj, devletin rolü gibi ko-nularda ... Bunun için de Demokrat aşırılığı-na karşı tek silah kullanılması gerektiğini be-lirtiyorlar: Kültürel savaş açmak.

Ama medya dünyasının her şeye, bu ara-da seçmenlerin iradesine de hakim olabildiği ABD'de yapılan son kamuoyu yoklamaları neticesinde şu söylenebilir; Cumhuriyetçilerin Beyaz Saray'daki 12 yıllık ev sahipliklerinin noktalanma olasılığı çok yüksek.

Günay ERKAN

❖

albayrak
ŞİRKETLER GURUBU

albayrak TURİZM-İNŞAAT A.Ş.

Yurt içi ve Yurt dışı Turistik geziler - Sanayi -işhanı,Toplu konut inşaatı Tel: 544 33 34 - 544 33 35

albayrak KARDEŞLER KOLL. ŞTİ.

Fabrika ve işyeri personel taşımacılığı - Gurup gezileri Tel: 544 33 36 - 544 33 37

albayrak TURİZM İTHALAT-İHRACAT LTD. ŞTİ.

Hac ve Ümre seyahatı-yurt içi ve yurt dışı dini turizm Tel: 576 95 95 - 565 38 99

albayrak OTOMOTİV SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Her marka oto alım satımı - Pirelli lastik bayiliği Tel:544 33 35 - 544 33 36

albayrak KONFEKSİYON DİKİM SAN. A.Ş.

Her türlü konfeksiyon ve iş elbiseleri imalatı Tel: 555 41 65 - 544 33 34

albayrak SİGORTACILIK ACENTESİ

Emin Sigorta Bayiliği Tel: 544 33 34 - 544 33 35

TURİZM-PAZARLAMA-TEMİZLİK SAN. ve TİC. A.Ş.

Fabrika, işyeri ve büro temizlik işleri Tel:534 86 82 (3 HAT) -523 35 48

TURİZM-SEYAHAT A.Ş.

Fabrika personel - okul taşımacılığı Tel:544 33 34 - 548 20 80 - 548 20 81

DAĞITIM LTD. ŞTİ.

İthal Malları Pazarlama Tel: 512 04 09 -512 50 68 Fax: 544 47 48

Adres: Çayhane Sok. No: 1 TOPKAPI / İSTANBUL

Körfez Krizi Yeniden Gündemde

Saddam'ı devirmeyi hedef alan ikinci harekat ABD ve müttefikleri tarafından planlanıyor

Batılı güçlerin birinci körfez krizinden sonra Irak üzerinde yapmış olduğu paylaşma, Saddam Hüseyin'in iktidarına son veremeyince şimdi yeni bir Irak'ı paylaşım senaryosu gündeme getirildi. Birinci Körfez krizi sonunda Kuzey Irak'ta 36. paralelin kuzeyinde kalan kesim tamamen müttefik güçlerin kontrolüne geçmiş, Irak, devlet egemenliğini bu bölgede kaybetmişti. Şimdi de Irak'ın 32. paralelin altında kalan kesimi için yeniden bir müttefik harekatı söz konusu edilmektedir. Başını ABD'nin çektiği İngiltere ve Fransa'dan oluşan müttefikler BM Genel Sekreteri Butros Gali ile görüşerek yeni bir güç oluşturma çabasına girdiler. Rusya Federasyonununda gözlemci olarak katıldığı toplantılarda BM Güvenlik Konseyi kararı çıkartarak Irak için yeni bir senaryo oluşturma çabasına girdiler.

Irak Başbakanı Muhammed Hamza El Zübeydi ise: "Kürt olsun, Arap olsun tüm Irak halkı bu eyleme karşı çıkıyorlar" dedi. BM Genel Sekreteri Butros Gali'ye bir mektup gönderen Irak Başbakanı; "Sorumluluğunuzu üstlenin, egemen ve bağımsız Irak Cumhuriyetine karşı yeni bir saldırıyı engelleyin. Tehditlerin arkasındaki amaç belli; Irak halkının kesinlikle reddettiği şeyi yapmak. Yani ülkeyi kontrol etmek. Kaynaklarını çalmak, halkını köleleştirmek için ırkçı ve ayrılıkçı bir temelde Irak'ı bölmektir" dedi.

Bu arada 32. paralelin güneyindeki hava sahasını yasak bölge ilan eden ABD Saddam'ı sert bir şekilde uyararak yasak bölge konusunda ısrarlı olacaklarını vurguladı.

Körfezde bu yeni gelişmeler olurken ABD Savunma Bakanlığı yayınladığı bir bildiriyle ABD uyruğundakiler için Ortadoğu, Güney Asya ve Güney Afrika bölgelerinin tehlikeli bölgeler olduğu buralara mümkün olduğunca seyahat etmemeleri gerektiği konusunda uyardı.

Bu arada Amerikanın en etkili kalemlerinden Villiam Safire, The Nev York Times gazetesindeki yorumunda altı maddelik bir yapılacaklar listesi vererek konuya ABD'nin resmi bakış açısını da yansıtmış oldu. Safire'in önerileri şöyle sıralanıyor: 1) Saddam karşı koyarsa, ilk adım, helikopter ve tank birliklerini bombalamaktır. (Bu harekat Güney'deki Şii direnişçileri rahatlataçaktır). 2) Kuzey Irak'taki Kürt güçlerini tanksavar ve uçaksavarlarla takviye etmek ve Güney'deki Şiilere hava desteğini yaymak. 3) Türkiye'yi, Türkiye'deki Kürt ajitasyonunun bastırılması karşılığında Irak Kürdistanında demokratik seçimle gelmiş hükümeti tanımaya, gıda ve cephane yardımı yapmaya ikna etmek. 4) Kürdistan'ın başkenti Kerkük'ü yeniden zaptetmesine destek olmaktır. Böylece Saddam'ın elindeki petrol bölgesinin el değiştirmesi, yeni bir Kürt devletinin yaşayabilmesini sağlayacaktır. 5) Bütün bunlar Irak'ın parçalanması demektir. Bu fikirden Bush yönetimi, bundan korkan Suudiler yakın geçmişte bunun iyi fikir olduğunu düşünene dek, dehşete kapılmıştı. Fakat Kürt liderler Dışişleri Bakanı James Baker tarafından kabul edildiğinde, bağımsızlık istememeleri kendilerine bildirilmişti. (Yani Amerikan yönetimi şimdi Irak'ın parçalanmasına yeşil ışık yakabilir). 6) Eğer Scovcroft-Egaleburger türü jeopolitikçiler, tarihin kuvvet eğrisinin gerisinde kalmışlarsa ve Bağdat ile Tahran arasında eski güçler dengesi oyunlarını oynamakta ısrarlı iseler (yani yukarıdaki plana itibar etmeyeceklerse) Bush B Planını devreye sokabilir: Bir Federe Irak'ın şimdiki Kürt topraklarında bulunacak geçici hükümetini tanımak, desteklemek ve Saddam'ın Baas'çılarını devirmesi için onu silahlandırmak.

ABD'de yayınlanan bu türden yorumların hepsinde de Türkiye'yi devreye sokmak, ikinci bir Körfez krizinde Türkiye'yi krizin içine almak çabalarını görmek mümkün. Son günlerde Batılı basın ve yayın organlarında yayınlanan haritalarda da gözlenen önemli bir özellik: Bu haritaların tamamen Osmanlı dönemi haritalarıyla benzerlik taşımaları. Tabii bir de yaklaşan günlerde ki ABD Başkanlık seçimleri göz önüne alınırsa George Bush'un seçim çalışmaları için yeniden Körfez kartını oynadığı düşünülebilir.

Günay ERKAN

Don't cry for me Argentina

Gümüş ırmak anlamına gelen Arjantin, Batı'da ince bir şerit oluşturan Şili dışında Amerika'nın sanayisini tümüyle kaplar. Sınırları kuzeyde Bolivya ve Paraguay, kuzeydoğuda Brezilya ve Uruguay ile belirlenir. 2.778.000 km² alanı kaplayan Arjantinin nüfusu 30 milyonu aşkındır.

Coğrafi olarak dört doğal bölgeye ayrılır. Arjantin tropikal ormanlarla (ki bunlar yapılan plansız kesimlerden dolayı azalmıştır.) yüksek dağlık bölgelerle, çok geniş düzlüklere ve çöllere uzanan değişik özellikler gösteren bölgelere bölünmüştür. And dağlarının en yüksek tepesi olan Cerro Acongua 6959 m'dir. En önemli ırmağı, kollarıyla birlikte uzunluğu 3200 km'yi bulan Parana'dır. Ilıman bir iklim kuşağına sahip olmasına rağmen yükseklik farklarından dolayı değişken özellikler gösterir. Temmuz ayında Buenos Aires'te hava sıcaklığı 23 ^{0}C iken, Ushuaida'da 9.5 ^{0}C dolaylarındadır. Pampa bölgesinde ve Patagonya'nın batı ucunda ortalama yıllık yağış kurak kesimde 1000 mm iken ikisinin arasında 150 mm'dir.

Dengesiz bir nüfus dağılımına sahip olan Arjantin halkının 2/3'ü yüzölçümünün % 20'sini kaplayan Buenos Aires ve Santa Fe bölgelerinde toplanmıştır. Ülkede İtalyan, İspanyol ve Portekiz kültürlerinin oluşturduğu renkli bir mozaik göze çarpar. Nüfusun % 95'ini Güney İtalya ve İspanya'nın Galiçya bölgesinden gelen Avrupalı göçmenler oluşturur. Bunun dışında Rusya (özellikle Yahudiler) Suriye, Lübnan, Almanya ve İngiltere'den de göçler olmuştur. 1850'lerde çoğunluğu kızılderililerden oluşan 1 milyon nüfusun 1914'te 8 milyonu bulmasına rağmen Kızılderililerin sayısı 30.000'lere düşmüştür. En hızlı çoğalan etnik topluluk beyaz Kızılderili karışımı olan melezlerdir. Ancak melezler toplumla bütünleşememiş ve Suriyeli, Lübnanlı göçmenler gibi 2. sınıf vatandaş olarak kalmışlardır. % 88'i Hıristiyan olan Arjantin Halkı Katolik kiliseye bağlı olmak zorundadır. Boşanmayı ve çocuk aldırmayı yasaklayan katolik kiliseye devam edenlerin sayısı gittikçe azalmaktadır. Peron'dan önce çok etkin bir güce sahip olan Kilise'nin Peron yönetiminden sonraki etkisi azalmışsa da; Evita Peron'un Azizler listesine alınmayışıyla ilgili olan olaylar sonucu tekrar eski gücüne kavuşmuştur.

Çalışan nüfusun % 57'si hizmet sektöründe, % 29'u endüstride ve % 14'ü tarım sektöründe çalışmaktadır. Boyacalık, piyango satıcılığı gibi sosyal güvencesi olmayan işler gerçek işsizlik oranını büyük ölçüde gizler. İşçi sendikalarına üye olmak zorunludur. Yalnız sendika üyelerinin yararlanabileceği yaşlılık sigortası, çocuk yardımı, hastalık ve işçi tazminatları gibi sosyal yardımların yapılmasıyla sendikalar ilgilenir. 10000 kişiye 19 doktor ve 57 yatak düşmektedir.

7 yıllık zorunlu eğitimi olan Arjantin'de kitap ve okul giysileri dışında eğitim masrafları devlet tarafından karşılanmaktadır. 7 yıllık eğitimden sonra % 35'i eğitimin devamı sayılabilecek ticaret ve tarımla ilgili meslek okullarına ya da öğretmen yetiştirme kurslarına devam ederler. Yüksek öğrenim için 5 yıllık bir eğitimden geçmek zorunludur. 11 devlet üniversitesinin en büyüğü buenos Aires'te en eskisi ise 1613 yılında kurulmuş olan Cordoba'daki üniversitedir. Bunlardan başka 3 bölgesel ve çoğunluğu kiliseye ait 24 özel yüksek öğretim okulu ve üniversite vardır. Ülkedeki okuma yazma oranı % 93'tür.

Geniş bir iletişim ağına sahip olan ülkede günlük 300'den fazla gazete 960 haftalık yayın ve 750'den fazla dergi yayınlanmaktadır. Televizyon 24 kanaldan Radyo ise 150 istasyondan yayın yapmaktadır. Sansür tüm yayın organlarında uygulanmaktadır. Bu yüzden basın organları devletin tepkisini çekebilecek yazılar haberler yayımlamamaya özen gösterirler.

2. Dünya savaşından bu yana ekonomide sürekli değişen bir grafik ortaya çıkmıştır. Bazan tarım sektörüne (besicilik ya da tarım) ağırlık verilmiş bazen de ikisi bir konuma itilip Endüstri'ye ağırlık verilmiştir. 1929 bunalımından önceki dönemi anımsatan kısa bir ekonomik refah dönemi yaşadı. Bankalar ve demiryolları devletleştirildi. İşçilerin yaşam koşulları iyileştirildi. Ancak dış satımın durması sonucunda tarıma yöneltilmesi gereken yatırımlar yapılmayınca ekonomide başlayan düşüş 1955'te Peron'un devrilmesiyle en üst noktasına ulaştı. Devletleştirme politikasının kaldırılması, yabancı özellikle kuzey Amerikalı yatırımcıları oldukça güçlü konuma getirdi. İşçi ücretleri düşürüldü. Sendikal ve grev hakların sınırlandırılmasına karşın uzun süreli grevlerin önüne geçilemedi 1973 yılında Peron cumhurbaşkanı olarak geri döndüğünde Enflasyon % 300'ün üstüne çıkmıştı. Üç yıllık ulusal planlar, fiyatlarındondurulması ve devlet kontrolünün arttırılması durumu düzeltmeye yetmedi. Endüstri ve tarımsektörü durma noktasına gelmişti 1974'te Peron'un ölmesinden sonra dul eşi İsabel Peron döneminde de ekonomik bunalım sürdü. Enflasyon % 350'yi aştı. 1976 yılında yapılan askeri darbe, işlerliğini yitirmiş olan demokrasiye son verip ekonomiyi canlandırmak için önlemler aldı. 1980 yılında kişi başına 2390 $'lık ulusal gelirle Arjantin, öteki Güney Amerika ülkeleri arasında başta gelmektedir. Yüksek enflasyona karşın son 10 yıl içinde Arjantin endüstrileşmiş bir ülke durumuna gelmiştir.

Ulaşımın gelişmesine önem verilmiş olması ticaretin gelişmesinde etkili olmuştur. 19. yy.'da yapılmaya başlayan demiryollarının uzunluğu 40.000 km'yi geçmiştir. Bütün demiryolları Buenos Aires'ten geçer 1978'de 208.000 km'yi bulan karayolları ağını genişletmek için daha fazla ödenek ayrılmaktadır. Ülkenin en güney ucun-

daki Patagonya bu bakımdan biraz şansız kalmıştır. Özellikle sığırların mezbahaya taşınmasında ucuz bir yol olması nedeniyle suyolu taşımacılığı da çok önemlidir. En önemli su yolu limanı Rosario, en büyük deniz limanı ise Buenos Aires'tedir. Çoğunluğunu eski gemilerin oluşturduğu 200 gemiik bir ticaret filosu vardır. Hava taşımacılığı iç taşımacılıkta da gittikçe önem kazanmaktadır. 10. uluslararası havaalanının yanında ek olarak çok sayıda yerel havaalanı vardır. Buenos Aires yakınlarındaki Ezeize, Arjantin Havayolları'nın merkezidir.

İşletilmeye 1975 yıllarında açılan zengin petrol ve doğalgaz yatakları ülke gereksiniminin % 80'ini karşılamaktadır. Petrol ve doğal gaz dışında Arjantin'de demir, bakı, çinko, kurşun ve mangenez yatakları vardır. Ülkedeki uranyum yataklarının varlığı ve yabancı teknolojinin yardımıyla nükleer enerji santrallerinin kurulmaya başlaması ve Arjantinin, "Nükleer silahların sınırlandırılması anlaşmasını imzalamayı reddetmesi, dünyada bu gücün askeri amaçla kullanılabilmesi konusunda tedirginlik yaratmıştır.

Doğal kaynakların zenginliği nedeniyle, Endüstride ağırlıklı olarak maden ve maden filizi işlenmesi yönünde gelişim sağlamıştır. Daha sonra bunlara petro kimya ve otomobil endüstrisi de eklenince dış pazara yönelmiştir. Bunların yanı sıra ülkede elektromekanik, kimya, tüketim maddeleriyle, dokuma ve giyim endüstrisinin de ekonomide önemli bir yeri vardır. Endüstrinin en yoğun oldğu yer olan Buenos Aires'te bir çok fabrika yabancı sermayenin elindedir.

Pampalar tarım ve sığır yetiştiriciliği için en uygun alanlar olmuştur. Toprağın kullanılış biçimi, daha çok dünya tahıl ve et fiyatlarına bağlıdır. Dünya pazarındaki önemli yeri nedeniyle, fiyatları etkileyen gerçekte Arjantin'dir. Tarım geniş bir alana yayılmış ve büyük ölçüde makineleşmiştir. Büyük kentlerin çevresinde ve Misiones ile Entre Rios gibi bahçecilik yapılan (limon, armut, kayısı) ve süt hayvanları yetiştirilen yörelerde tarım yoğun olarak gelişmektedir.

Sığır besleyiciliği ekonomide halâ çok önemli bir yer tutar. Et ve deri, tahılın yanı sıra ekonomik varlığın temelidir. (Ülkede 50 milyonu aşkın sığır ve 90 milyonu aşkın küçükbaş hayvan mevcuttur. Bu Arjatin nüfusunun iki buçuk katıdır). İspanyollar 17. yy.'dan bu yana pampalarda yarı vahşi dolaşan ve derileri için öldürülen sığırları satın almaya başladılar. Demir yollarının ve soğuk hava donanımlı gemilerin geliştirilmesi et dış satımına olanak sağladı ve ülke ekonomisi için yeni ufuklar açıldı.

Başlıca dış satım tarım ürünlerinden oluşur; tahıl, sebze, et, deri ve yün motorlu araç ve makine de dış satım ürünlerindendir. Endüstri ürünleri ve hammaddelerden oluşan ithalat, ihracatla hemen hemen aynı düzeydedir (ihracat % 7-ithalat % 10) GSMH Ticari ilişkileri Batı Avrupa ülkeleri özellikle Federal Almanya, İtalya, Hollanda ile oldukça gelişmiştir. Bunun dışında Sovyetler Birliği, İsrail ve Suudi Arabistan'la ithalat-ihracat ilişkileri vardır.

❖

Adolfo Saracho: Arjantin Türk İşadamlarını bekliyor

MÜSİAD'ın geleneksel Çarşamba yemeğine iştirak edenlerden biride Arjantin'in Türkiye Büyükelçisi Adolfo SARACHO oldu. Ekselans SARACHO yemek sonrasında yaptığı konuşmayla MÜSİAD üyelerinin Arjantin'le ilgili sorularını yanıtladı.

Adolfo SARACHO'-nun kaıldığı yemekte tanıtım konuşmasını yapan MÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Erol YARAR şöyle dedi:

- MÜSİAD üyeleri, sayın basın mensupları, MÜSİAD'ın ana gayelerinden birisi de üyelerinin, alternatif pazarlar hakkında detaylı bilgilere sahib olmasını sağlamak, Türk sanayicisinin, müteşebbisinin, ticaret erbabının yurt dışındaki pazarlarda gerek ihracat ve gerekse ithalat konularında gerekli bilgilerin edinebilmesini sağlamak, onların ufuklarını genişletmek ve bu konuda çeşitli organizasyonlar düzenleyerek konuya hızlı bir başlangıç yapabilmektir. Buna yönelik, şimdiye kadar bir çok faaliyetlerimiz oldu.

Bundan üç dört hafta önce de Hollanda başkonsolosu, burada Hollanda ekonomisi ve ticaretiyle ilgili bizlere detaylı bilgiler sundular. Bugün de aramızda çok kıymetli bir misafirimiz var. Sayın Arjantin Büyükelçisi Adolfo SARACHO bu gün aramızda. Kendisinin MÜSİAD'ta daima özel bir yeri olacak. Çünkü MÜSİAD'ı ziyaret eden ilk büyükelçi kendisi oldular. Bu konuda da MÜSİAD'ın tarihinde önemli bir yerleri olacaktır. İlkler daima uzun süre hatırlanır ve anılır. Biz bugün, bundan önce de yapmış olduğumuz araştırmalarda da ortaya çıktığı gibi Türkiye için çok iyi bir pazar olabileceğine inandığımız, Türkiye ile çok iyi ilişkiler kurabileceğine inandığımız, fakat çok az tanıdığımız, Arjantin'i tanıdıkça daha enteresan olduğunu rakkamlarla figürlerle görüyoruz.

Sayın büyükelçide davetimizi kırmadılar. Buraya Ankara'dan kalkıp geldiler. Bizi bilgilendirmek için. Bu vesileyle kendileri de çok güzel Türkçe konuşuyorlar. Şu anda söylediklerimin hepsini anlıyorlar. Kendisine çok teşekkür etmek istiyorum. Davetimizi kabul edip buraya kadar geldikleri için ve kendisinden Arjantin'le ilgili bazı ön ekonomik bilgiler alacağız. Kendisi de girişi fazla uzun yapmayacağını daha ziyade sorulu cevaplı konuşmak istediklerini arzettiler. Onun için her türlü öğrenmek istediğimiz konuda kendisine sorabileceğimizi ifade etmişlerdir.

Erol Yarar'dan sonra konuşmasına başlayan Büyükelçi Adolfo SARACHO konuşmasında Türkiye'nin Arjantin açısından önemli bir ülke olduğunu hatta başkanın bile lakabının "El Turco" oldğunu belirterek "Şu anda Türkiye ve Arjantin ticari ilişkilerine baktığımız zaman bu ilişkinin Türkiye aleyhine bir durum arzettiğini görürüz. Ben bu nedenle Arjantin'lilerin karşısındaki bir Türk Büyükelçisi gibi konuşacağım.

Carlos Menem 1989 yılında Arjantin Başkanı olduktan sonra çok hızlı ve güçlü bir politik değişim süreci başladı. Gümrüklerin indirilmesi noktasında çok net rakamlar, indirimler sağlandı. Şu anda ortalama gümrük seviyesi % 10 civarında. Bazı durumlarda % 3'e indiği oluyor. En yüksek seviye % 22 sivarında. Bir diğer köklü değişiklik özelleştirme noktasında oldu. Bu noktada da çok köklü tedbirler aldık. Tüm devlet teşekküllerini sattık. Öyle bir seviyeye geldik ki Türkiye'de PTT diye tanıdığımız halka hizmet götüren teşekkülleri bile sattık. İçeriden ve dışardan birçok satınalma teklifi aldık. Tren yolları, karayolları bile satılmış durumda. Bir başka önemli nokta da vergi tahsili konusundaki düzenlemeler Arjantin hükümetinin yaptığı tesbitlere göre, Arjantin'de birçok insan vergi ödeme konusunda, üzerine düşeni yapmamaktadır. Şu anda oluşturulan vergi polisi bu konunun üzerine hassasiyetle git-

mektedir. Bildiğiniz gibi Arjantin dünyanın en çok dış borcu olan ülkesi. Şu anda bu borçlar düzenli ödenebiliyor. Ama bu düzenli ödemenin devam edebilmesi için vergi toplama konusuna eğilmek gerekiyor.

Son olarak Arjantin-Türkiye arasındaki ticari rakamlara değinmek istiyorum, iki ülke arasındaki ticari rakamlar Türkiye aleyhine bir durum arzediyor. Türkiye'nin Arjantin'den ithal ettiği malların toplamı son 3 yıl ortalamalarına göre 150 milyon dolar ile 200 milyon dolar arasında Türkiye'nin Arjantin'e ihracatı ise gene üç yılın ortalamasında 500 bin dolarla 1.5 milyon dolar arasında. Yani yaklaşık % 1 seviyesinde.

Önemli bir noktaya gelindi, Sayın Arjantin Cumhurbaşkanı Carlos Menem'in ziyaretinde sayın Demirel'e bir teklifte bulundum ve Türkiye'nin mallarını Arjantin'e ihrac edebilmesi için bir ticaret merkezinin, Türkiye'nin istediği bir yerde kurulmasına yardımcı olacağımı söyledim böylece Türkiye'nin ihracatını artırma imkanlarını Türkiye'ye tanıyabileceğimizi arzettim. Fakat önemle üzerinde durmak istediğim bir nokta var. Bilindiği gibi Güney Amerika çok büyük bir pazar ve bu pazarda çok büyük bir pazar oluşturma 1994'ün Aralık ayının başında, yani yaklaşık 17 ay içinde Brezilya, Uruguay ve Paraguay, Arjantin'le beraber 400 ülkenin ortak gümrük tarifesi birliği noktasında başlatacakları bir pazar oluşacak ve Arjantin, bütün bu pazara Türk mallarının açılabilmesi için önemli bir kapı olabilecektir. Bundan dolayı, Sayın Demirel'in ziyaretinden önce işadamlarının bizatihi gelerek Arjantin'de bu pazar daha oluşmadan, ön temaslarda bulunmaları ve samimi ilişkiler oluşturmaları çok yararlı olabilecektir.

Türk işadamlarıyla görüştüğüm zaman, Türklerin genelde ana ticari ilişkilerini AT ile yaptıklarını ifade ettiklerini müşahede ettim. Ben de onlara en büyük ticaretimizi AT ile yaptığımızı söyledim. İkinci olarak Türk yetkilileri ve işadamları biz Amerika ve Rusya pazarıyla ilgileniyoruz dediklerinde Arjanti'nin de bu pazarla ilgilendiğini ifade ettim.

Bölgedeki diğer ülkelerle ticaret yaptıklarını söyleyince, Arjantin'in de kendi bölgesindeki Uruguay, Paraguay gibi ülkelerle ticaret yaptığını ifade ettim. Fakat bunda bizim ana felsefemiz, ticaret yaptığımız ana merkezler olmakla beraber, alternatif pazarların, oluşturulmasının ülkemiz açısından çok ehemmiyetli olduğunu ve Türkiye'de bulunmamızın ana sebeplerinden birinin bu olduğunu ifade ettim. Bu konuda Türkiye ve Türki cumhuriyetlere yönelik, bu sene içinde bir ticaret fuarı organize edeceğimiz ve bütün Türk sanayicilerinin de Türki Cumhuriyetlerdeki yetkililerin bu fuarlara getirilerek Arjantin mallarının bu cumhuriyetlerde de satılmasına çalışacağımızı, yani bu konuda geç kalınmadan, Türk sanayicisinin de Arjantin pazarını öğrenmesi açısından çok aktif bir çalışmayı başlatmasının da Türkiye'nin yararına olduğunu ifade ettik." diyen Büyükelçi MÜSİAD üyelerinin Arjantin'le ilgili tüm sorularına yanıt verdi.

Önemli olan başarılı görünmek değil, başarılı olmaktır.

"İthalat ve ihracatta mal almak,mal satmak kadar malın taşınması,gümrüklenmesi de önemlidir."

Bugünlerde uluslararası pazarlara açılma kararı verdiniz.Fakat işlemlerin akışında sizi düşündüren sorularla karşı karşıyasınız.Size eksiksiz ve çabuk hizmet sunabilecek **inanç** deneyiminden yararlanabilirsiniz.

İTHALAT	İHRACAT
Kambiyo danışmanlığı Gümrükleme *Tel:275 77 40-275 79 47*	Danışmanlık Kota organizasyonu Gümrükleme *Tel:275 70 45 (3 hat)*
TRASPORT	**HAVA KARGO**
Tır taşımacılığı Konteyner Tren *Tel:274 66 58-275 90 49*	Dünyanın her yerine uçak kargo taşımacılığı

S İ Z İ B E K L İ Y O R U Z .

inanç

TEMSİLCİLİKLERİMİZ:

ALMANYA
inanç
Tel : 089 43 47 53
Fax: 089 43 71 51
Mühih

DANİMARKA
bht
København:
Støberigade 10
2450 København SV
Tlf:31 31 88 88
Telefax:31 31 41 40
Telex:19508

HOLLANDA
WISPEX BV
VEEM-EN EXPEDITIEBEDRIJF
&HANDELSMIJ
Anthony Fokkerweg 60
3088 GG Rotterdam
telefoon (010)429 56 44
Telefax (010) 429 18 59
Telex 28927
Postbus 52060
3007 LB Rotterdam
Handelsregister:
K.v.K. nr. 1312 26
Bank: ABN Oud-Beierland
nr. 50.33.12.258

MÜSİAD'ın Bir Yılı

Kuruluşundan bu yana biryılı geride bırakan MÜSİAD bu bir yıl içinde aynı alanda faaliyet gösteren tüm dernekleri geride bırakarak ,gerek üye sayısı olarak ve gerekse gösterdiği faaliyet yoğunluğunda Türkiye'nin en süyük Sanayici ve işadamı derneği haline geldi.

Yoğun faaliyetle geçen bu bir yıl içinde MÜSİAD kendini hem topluma ,hemde kamuoyuna kabul ettirmeyi başardı.Bu bir yıl içinde basın yayın organlarında en çok konuşulan ,ilgi çeken ve her faaliyeti bir olay haline gelen dernek oldu.

Kuruluşunun ilk yılında ,amacına uygun olarak öğretim üyelerine hazırlattığı Orta Ölçekli İşletmeler ve Bürokrasi adlı raporu kamuoyunun görüşüne sunarak bu konudaki sorunları çözümleriyle birlikte kendi bünyesi içinde göstermiş oldu.Amacı sadece sorunları ortaya koymak değil aynı zamanda bu sorunlara en uygun çözümleri de göstermek olan MÜSİAD bu konuda üzerine düşeni yapmış oldu. Mövenpick Oteli salonlarında seçkin bir davetli huzurunda tanıtımı yapılan rapor artık kamuoyuna mal olmuş durumda.

Kuruluşuyla birlikte toplumdaki tüm sorunların hal yolunun istişare olduğuna inanan MÜSİAD, geleneksel hale getirdiği "Çarşamba Yemekleri"inde toplumun seçkin ve üst düzey kişilerini davet ederek , sohbet toplantıları şeklinde bu kişilerin görüş ve düşüncelerini ilk elden topluma yansıtma işlevini de yerine getirdi.

Yine kuruluşuyla birlikte ilgi odağı haline gelen MÜSİAD ,Yönetim kurulu olarak Cumhurbaşkanı Sayın Turgut Özal tarafındanda kabul edilerek takdir ve övgüye layık bulundu.

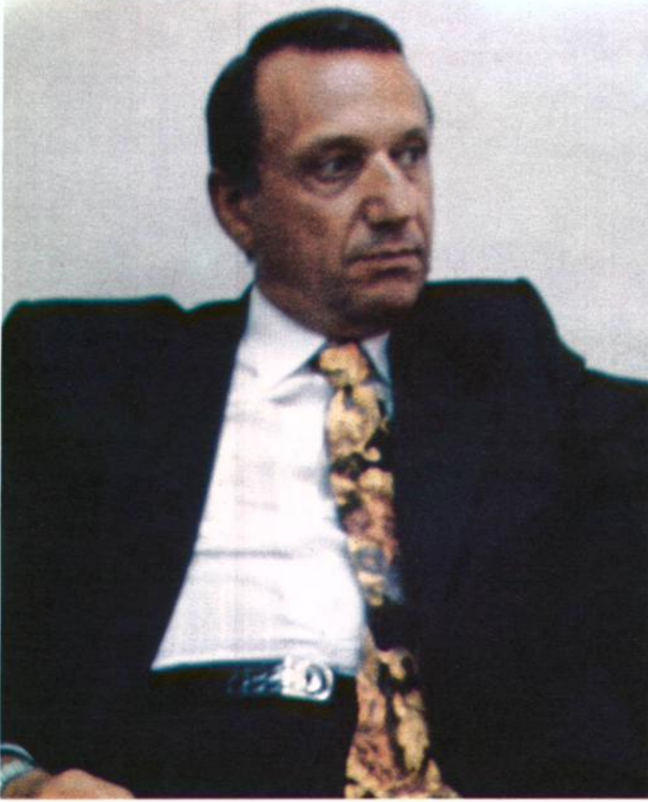
Eski Devlet ve Milli Eğitim Bakanlarından Hasan Celal Güzel de bunlardan biriydi.Hollanda'nın İstanbul Başkonbolosu da MÜSİAD'ın bi Çarşamba Yemeğine konuk oldu ve ülkesiyle Türk işadamları arasında köprü olma işlevini seve seve yerine getireceğinin belirtti.

MÜSİAD üyelerinin olduğu kadar basının ve kamuoyunun da ilgisini çeken Çarşamba Yemeklerinin diğer bir konuğu İstanbul Büyük Şehir Belediye Başkanı Prof.Dr.Nurettin Sözen oldu.Sözen MÜSİAD'da yaptığı konuşmada Belediyelerin,yerel yönetimlerin en büyük işlevinin sanayici ve işadamlarının isteklerinin en uygun koşullarda ve hızla gerçekleştirmek olduğunu belirterek,Türkiye'de ağır işleyen bürokrasinin iş yaşamına ağır darbeler vurduğunu ama el ele verilerek her türlü sorunun da çözülebilir olduğunu belirtti.İstanbul'un sorunlarının öyle bir kaç yılda çözülemeyeceğini de belirten Sözen belediye olarak daima MÜSİAD'lı işadamları ve Sanayicilere kapılarının açık olduğunu da sözlerine ekledi.

Kazakistan Cumhuriyeti'nden gelen bir işadamları ve devlet yetkilileri grubu da MÜSİAD'a konuk oldular ve Kazakistan-Türkiye arasında ki iş ilişkilerinin çerçevesini çizdiler.

İstanbul Ticaret Odası Başkanı Atalay Şahinoğlu da katıldığı yemekte MÜSİAD üyelerinin aynı zamanda kendi odalarınında üyesi olduğunu belirterek,"Burada kendimi evimde hissediyorum" dedi.Şahinoğlu Ticaret Odası ve Oda üyeleri arasındaki sorunlara ağırlık verdiği konuşmasında, Türk vergi kanunlarının olumsuz yanlarına ve yeni yeni iş yaşamımıza giren ISO 9000 konusunda da bilgi verdi.

Yazar ve araştırmacı Ahmet Kabaklı Çarşamba yemeklerinden birinde yaptığı konuşmada Türkiye iş yaşamında Milli bir yapılanmanın eksikliğine değindi ve Türk iş ahlakının Ahilik teşkilatında şekillerdiğini belirtti

Yine Türk siyasal yaşamının en renkli ve en karizmatik simalarından biri olanBülent Ecevit TBMM deki ofisinde MÜSİAD yönetim Kurulu üyeleriyle bir süre görüşerek karşılıklı fikir teatisinde bulundu.

MÜSİAD'ın konuklarından biri de Milli Eğitim Bakanı Köksal Toptan oldu. Eğitim üzerine görüşlerini açıklayan Toptan daha sonra MÜSİAD üyelerinin sorularına cevap verdi.

Türk siyasal yaşamı sık sık fırtınalara ve değişikliklere sahne olmakta ve bu değişim toplumun ilgisini yoğun olarak çekmekte.Son aylarda böyle bir değişimin odak ismi Muhsin Yazıcıoğlu oldu. MÜSİAD Çarşamba Yemeğine katılan Muhsin Yazıcıoğlu üyelerin sorularını cevaplayadı.

MÜSİAD yönetim kurulu ve Denizlili işadamları

Egeli sanayici ve işadamları MÜSİAD'la tanıştı

MÜSİAD'ı Ege Bölgesinde oluşturma çabaları Denizli ve İzmir MÜSİAD toplantılarıyla zirveye çıktı. Artık Ege Bölgesindeki sanayici ve İşadamlarını çatısı altında toplayacak MÜSİAD yapılanması Denizli ve İzmir'de başladı.

12 Ağustos'ta Denizli'de, 183 sanayici ve işadamının katılımıyla gerçekleşen toplantıda MÜSİAD Denizli üyeleri, MÜSİAD yönetim kurulu ve Denizli sanayicileri tanıştı, kaynaştı.

Denizli tarihinde ilk defa 183 sanayici ve işadamı MÜSİAD sayesinde bir araya geldi. Bu o yörede yapılan benzer toplantıları çok aşan bir sayı. Bunu bizzat toplantıya katılan sanayici ve işadamları da belirtti.

Yemekli Toplantıda açış konuşmasından sonra kürsüye gelen MÜSİAD Genel Başkanı Erol Yarar, MÜSİAD'ın gayesini, hedeflerini anlattı ve Denizli'li sanayici ve işadamlarıyla basın mensuplarının sorularını yanıtladı. MÜSİAD'ı tanıtıcı Multivizyon gösterisinden sonra sanayiciler MÜSİAD'ın yanında olduklarını ve MÜSİAD üyesi olmaktan gurur duyacaklarını belirttiler.

13 Ağustos'ta İzmir MÜSİAD'ın toplantısı İzmir Hilton'da gerçekleşti. Milletvekilleri, sanayici ve işadamlarının yanı sıra basının yoğun ilgisi dikkat çekti. İzmir'deki toplantıda MÜSİAD yönetim kurulu başkanı Erol Yarar yaptığı konuşmada birarada olmanın ve birgüç oluşturmanın gereğine değindi.

"Konuşmama başlamadan önce davetimize icabet ederek bizi şereflendiren sayın milletvekillerimize ve kıymetli basın mensuplarımıza İzmirli sanayici ve işadamlarına ve sayın davetlilere MÜSİAD yönetim kurulu adına teşekkür etmek istiyorum. Deminki multivizyon gösterisinde de biraz izleyebildiğimiz gibi **Türkiye Sanayii çok problemlerle dolu ve bu problemlerin acil çözümünü beklediği bir dönemde bulunuyor. Bu problemler yetmiyormuş gibi ülkemizin çevresinde de ülkemizin ekonomisini ülkemizin insanını çok yakından ilgilendiren hadiseler çok tehlikeli boyutlarda karşımıza çıkıyor. Bundan 10 sene önce dünyada olmayan konular, çevre konusu gibi, hastalıklar, AİDS hastalığı gibi, dünya insanlığını tehdit eder boyutlarda, ülkemizi de tehdit eder mahiyette kapımızı çalıyor. Yine komşularımızdan** Bosna-Hersek'te dindaşımız ve ırkdaşımız olan insanlar, maalesef bütün dünyanın gözü önünde, BM gibi dünya insanlığına refahı, adaleti ve huzuru sağlaması gereken kuruluşların gözü önünde katlediliyor. Hergün bombalanıyor, hergün öldürülüyor. Türkiye'nin doğusunda da yine aynı ırk ve dine mensup olan Azeri Türklerinin Ermeniler tarafından katledilmesi de Türkiye'nin gündeminde ve dünyanın gözleri önünde cereyan eden ve ülkenin insanını çok

yakından ilgilendiren bir problem mahiyetinde. Yine maalesef kendi insanlarımızın kışkırtılmasıyla yapılmaya çalışılan çeşitli terör hadiseleriyle, kalkınma potansiyeli çok yoğun olan Güneydoğuda korkutucu boyutlara ulaşan hadiseler ülkemizin kapısını çalmıştır." diyerek konuşmasına başlayan Erol Yarar, gelişen dünyanın 13 trilyon dolarla ifade edilen üretiminin dünya insanına refah sağlaması beklenirken, bu refahın bir türlü gerçekleştirilemediğini, ekonomik ve sosyal hadiselerin, refahın insanlara yansımasına engel teşkil ettiğini belirtti. Türkiyenin ancak her açıdan güçlenirse insanlarına refahı sağlayabileceğini ve komşularına da ancak bu güçle gerekli mesajları verebileceğini belirten Erol Yarar;

"Fakat, bu gerçeğin arkasında yapılması gereken çalışmaların, arzu edilen seviyede olmadığı da muhakkak ki rakamlarla, açıkça ortaya çıkıyor. Türkiye'nin ekonomisi, Türkiye'nin sanayisi, maalesef arzu ettiği atılımı, arzu ettiği kalkınmayı gösteremediğini rakkamlarla bize ifade ediyor.

Nedir bu rakkamlar? Bu rakamlar, Türkiye'nin fert başına düşen milli geliri, bir Tayvan'la kıyaslandığında, 1960 yıllarında 800 dolar olan Tayvan milli geliri bugün 8500 doları aşmışken 20 milyonluk bir adanın yaptığı atağı Türkiye 32 yıl içinde maalesef yapamamış, 60 milyonluk ve milli gelir rakamları, biraz tartışılmakla beraber, 2000-2500 dolar seviyelerinde dolaşmaktadır.

Yine 1960'larda savunması için Türkiye'nin tugay gönderdiği bir Kore, 2 milyonu aşan araba üretimi, fert başına düşen geliri ve dünyada örnek olan bir kalkınmayı ve kalkınma modelini dünyaya ihraç ederken, o ülkeyi korumak için asker gönderen Türkiye maalesef bugün o ülkenin araçlarını o ülkenin teknolojisini, örnek alır, inceler duruma düşmüştür. Demek ki bizde, ülkemizde uygulanan bazı temel politikalarda, uygulanan bazı ekonomik kararlarda, köklü değişikliklerin acilen yapılması gerekmektedir." diyerek, Türk sanayicisinin, hakkını alabilmek için bile Bürokrasi engelinde zaman yitirdiğini belirtti. Basın ve yayın organlarında hep devletin sanayiciden alacakları açıklanırken sanayicinin devletten olan alacağına kimsenin değinmediğine dikkat çeken Erol Yarar;

"T.C. kendi alacağını almak için raporlar düzdüğü bir dönemde sanayiciye olan borcunu raporlarında açıklaması ve ödemediği rakamlar açıklaması herhalde biraz adaleti temin açısından çok etkili bir örnek olacaktır. Çünkü biz tarafların eşitliği prensibini ortaya koymazsak sadece devlet alacaklarının raporlarını basında yayınlar da özel sektör alacaklarının kaç gün bekletildiğini ve neden haksızca bekletildiğini ortaya koymazsak, taraflardaki adaleti çiğnemiş oluruz. Adalet ve hukuk devleti hukuk düzeni kaidesini çiğnemiş oluruz. Bundan dolayı sanayimizin temel problemlerini elbirliği ile çözecek ortamları oluşturmak zorundayız. Çünkü hakikaten dünya çok hızlı kalkınıyor, dünyada birçok devletler gözünü açmış ve ekonomik pastadan payını maksimize etmenin çabası içinde. Bu gün Malezya gibi ülkeler çok hızlı yüzde 13'lere % 16'lara varan kalkınmaları gerçekleştiriyor. 1.5 milyar nüfusu olan Çin % 13'lük ortalama kalkınma hızına erişiyor ve bu şekilde gittiği taktirde Türk sanayisini Türk ekonomisini önümüzdeki yıllarda çok büyük darboğazlar bekliyor." dedi. Türkiyenin iç ve dış borç yüküne değinen Erol Yarar döviz tevdiat hesaplarındaki çarpıklığa değinerek:

"Türkiye Cumhuriyeti Devleti de 50 milyar dolar dışborcuyla ayrı bir kamburu sırtında taşıyor. İçerde de 100 trilyon kendi halkına borçlanmış, bu durumuyla da patlamaya hazır bir bombayı andırıyor, çünkü bu 100 trilyonluk borcu ödeyelim desek belki bugün % 70 olan enflasyon % 7000 gibi rakamlarla ifade edilmek zorunda kalınacak. Bu da yetmiyormuş gibi Türk sanayisinin, sosyal adaleti temin adıyla getirilen kıdem tazminatı kanunuyla sırtına yüklenen yükün bugünkü hesaplanmış rakkamı da yaklaşık 100 trilyon liradır. Yani bugün KİT'ler ve özel sektör, bütün çalışanlarına kıdem tazminatı vermek zorunda kalsa 100 trilyon ödemek zorundadır. Demek ki muhasebe tekniği itibariyle tahakkuk etmiş veyahutta tahakkuk etmesi beklenen 100 trilyon muhtemel borç vardır. Bir de, pek basında yayında çıkmayan borçlar var. Bunlara da değinmek istiyorum kısaca; geçen gün gazetelerimizin birinde Türkiye'deki bankalara yatırılmış olan mevduat rakamları vardı. Herhalde sanayicilerimizin gözüne ilişmiştir. Türkiye Devletinin içinde bulunan vatandaşlar veyahut dışındakiler, Türk Bankalarına

İzmir Milletvekilleri MÜSİAD toplantısında

22 milyar dolar döviz yatırmışlar. Kimisi kredi mektubu, kimisi nakdi olarak yatırılmış ve bugün T.C. bankalarında 21 milyar dolar karşılığı döviz yatıyor. Ama T.C. Devletinin rezevrleri 12.5 milyar dolar seviyesindedir. 21 milyar dolar topladınız, rezervleriniz 12 milyar dolar. Demekki 8.5 milyar da bir yere gitmiştir. O zaman gözükmeyen borç, rakamı açıklanmayan bir borç. Yani hepimiz bankaya gitsek, dövizimizi çekmek istesek 8.5 milyar dolar eksik gelecek bankalarımızdan."

Ayrıca Türk ekonomisinin yapısındaki bozuklukta, Türk eğitim sisteminin yapısında barındırdığı çarpıklığın da yansımaları olduğuna değinen Yarar, Türk Üniversitelerinin şimdiki yapısıyla sanayiciye yardım etmekten uzak olduğunu belirterek şu anda Türk üniversitelerinde yapılan 35.000 doktora ve master çalışmalarının % 1'inin bile Türk sanayiin problemiyle ilgili olmadığına değindi. MÜSİAD'ın Devlet, üniversite, sanayici ve işçi ortaklığıyla gerçekleştireceği atılım hamlesinin en büyük destekçisi olduğunu belirten Erol Yarar:

"İşte biz MÜSİAD olarak kurulduğumuzdan bu yana daimi olarak bu mesajı Türk sanayicisine, Türk devlet adamına, Türk işçisinin temsilcilerine vermeye çalıştık. Çünkü şimdiye kadar ülke meselesi dendiği zaman pazardan pay kapmaya benzeyen basit bir ticari pazarlık sistemi gündeme getirilmiştir. Ama Japonya'ya baktığımız zaman sendika ile sanayicinin yanyana oturduğunu ve rakamları açıkça ortaya koyduğunu, gerçek ücretin ne olması gerektiğini beraber kararlaştırabildiklerini görüyoruz. Ama bugün son yaşanan grevlerde de Belediye grevlerinde de gördüğümüz gibi Türkiye'de çok komik şeyler olmaktadır. 4.5, 5 milyon lira maaşı sendikalar

az görmektedir. Az bulunca ne olmaktadır, huzursuzluk olmaktadır. Çünkü bugün bir üniversite mezununun bile 2.5 milyon maaş aldığı bu ülkede mutlu bir işçi azınlık yaratılması, yaratılmaya çalışılması, ekonomik dengeleri bozmuştur. Nasıl bozmuştur? 5 milyon lira maaşdan belediye işçisi kendi yerine asgari ücretle çalışacak bir adam bulmuş, 500 bin lira da üstüne vermiş kendi de başka bir işte çalışır hale gelmiştir. 2. bir işte çalışır hale gelmiştir. Bu manzaralar bugün mevcuttur." diyerek iş barışının ülkeye istikrar ve refah getireceğini belirtti. Türk ekonomisinin ve sanayisinin dar boğazlarına da değinen Yarar:

"Yani ekonomisiyle, sosyal güvenliğiyle, iç borçlarıyla, dış borçlarıyla ve teknolojiyle gelişmeyi sağlayamamasıyla Türk sanayisi, Türk ekonomisi büyük bir darboğazdadır. Bunu rakamlar bize her zaman olduğu gibi göstermektedir. Türkiye'nin bakın en güçlü olduğu iddia edilen tekstil sanayicileriyle dün Denizli'de bir toplantı yaptık. Şöyle bir soru yönelttim: Tekstilcilerimiz çok ama tekstil makinaları üreten firma var mı?"

Türkiye'nin tekstil olarak en güçlü olan bölgesi Denizli'de sadece bir tane tekstil makinası üreten fabrika vardır. Türk sanayii, Türk tekstil sanayii tekstil sanayicileri derneği başkanının ifadesiyle bir yıl içinde 5 milyar dolarlık tekstil makinası yatırımını yapmakla dünya rekabetinden silinme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Onun için Türkiye'nin muhakkak ki tekstil teknolojisine gerek boyasıyla, gerek makinasıyla sahip olması durumu vardır. Ve bu sanayiye yatırım yapabilecek maalesef bir sanayici yoktur. Çünkü % 70 enflasyonla sanayicinin boğazı sıkılmaktadır. Herkes öz sermayeyi yitirmemek kaygısına düşmüştür. Onun için Türkiye'de muhakkak ki devlet, sanayi, üniversite ve işçinin el ele çalışacağı bir ortama ihtiyaç vardır. Bizim MÜSİAD olarak, sloganımız bu, bunu Türkiye'nin her yerinde söylüyoruz ve söylemeye devam edeceğiz. Çünkü bu oluşturulmadığı takdirde Türkiye'de bir kalkınma modeli oluşturmak, Türkiye'de güzel bir uygulamayı başlatmak mümkün değildir.

Dünyadaki örnekleri de bunu açıkça göstermektedir." diyerek MÜSİAD'ın kuruluş gayesinin Türkiye'nin bu temel sorunlarına çözüm üretmek ve bunların tartışılabildiği bir platform oluşturmak olduğunu belirtti ve "MÜSİAD olarak Türkiye sanayisi meselesinin acil zamanda halledilmesi için devleti, üniversiteyi, sanayiciyi ve işçiyi beraberliğe davet ediyoruz" dedi..

MÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

Erol Yarar'la söyleşi

- Bize MÜSİAD'ın kuruluş gayesini anlatır mısınız?

- MÜSİAD neden kuruldu? MÜSİAD tabii bir ihtiyaçtan kaynaklandı. İhtiyacın ana sebebi, sanayicinin problemlerinin, bir sanayici organizasyonu eliyle çözüme ulaştırılması. İşte bu problemler gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında pazar bilgilerinin elde edilmesi, teknoloji problemlerinin bilimsel metodlarla araştırılması ve ortaya konması, içine kapalı olan sanayicinin kabuğundan çıkarak genel sanayici kesimle girdiği ilişkiler ve bu ilişkiler de karşılaştığı sorunların aşılabilmesi için, gerek teknolojik, gerekse pazar konularında bir çok bilginin elde edilebilmesini sağlamak amacıyla kuruldu. Bunları maalesef şimdiye kadar sağlayan ne odalar ve sanayi odaları, ne de dernek bulunmadığı için biz arkadaşlarla bu konuların bir dernek çatısı altında çözülebileceğine karar verdik ve dernek kurma faaliyetlerine başladık.

- Derneğin diğer sanayici derneklerinden farkı nedir? Diğer derneklerin içinde kalarak belirli stratejileri belirli doğrultularda gerçekleştiremez miydiniz? Neden diğer dernekler içinde yer almayı düşünmediniz?

- Tabii burada iki tip dernek var. Birincisi yöresel dernekler. Çeşitli şehirlere has işadamları dernekleri var, ki bunlar bizim kastettiğimiz maksadı gütmekten ziyade bölge sanayicisini temsilen açılır. Bir de Türkiye'yi temsil eden dernekler var, ki bunlar da daha önce lobi faaliyetleri için, üst seviyede hükümetle temasları tek elden yürütebilmek ve daha ziyade sanayicinin bazı problemlerini üst kademelere iletebilmek amacını güdüyorlar. Bizim hedefimizse sadece sanayicinin problemini hükümet seviyesinde dile getirmek değil, dışa açılma sürecinde de sanayicinin yanında olmak ve ona yardımcı olmaktır. Bu nedenle bizim hedefimiz daha kapsamlı ve daha uzun vadeli. Biz işadamları derneği olarak dünyadaki teknolojileri işadamlarının takip etmesini, uluslararası fuar organizasyonlarına katılarak en iyi şekilde temsil edilmelerini, sanayicinin temel problemlerini tesbit edip bunun çözümünü ve taakibini yapmayı hedefliyoruz. Türkiye'deki işadamları derneklerinin bizim hedeflediğimiz türden bir organizasyonları yok.

- Öyleyse MÜSİAD alternatif bir dernek mi?

- Şahsen alternatif sözcüğünü pek beğenmiyorum. Biz işadamları derneği olarak gerek tüzüğümüzde, gerek faaliyetlerimizde meselelerimizi ortaya koyuyoruz ve sanayicilerimizi bu çatı altında birleşmeye çağırıyoruz. Diğer derneklerin yaptıkları bizi bu aşamada pek ilgilendirmiyor.

- O halde siz zaten var olan bir potansiyeli örgütleyip harekete geçirdiniz.

- Tabi, bir dernekleşme faaliyeti vardı. Biz birbuçuk yılda dört yüz üyeye bu potansiyeli iyi değerlendirerek ulaştık. Bize dört yüz üyenin müracaat etmesi de zaten böyle bir potansiyelin var olduğunu gösteriyor.

- MÜSİAD'ın üyesi olan bir iş adamının prototipi nedir?

- MÜSİAD'lı iş adamı ticaretinde dürüst, memleketin kalkınmasının ancak sanayi ile gerçekleşeceğine inanmış, memleketini seven, milli değerlerine bağlı, ve her gün daha çok gelişme azminde olan bir işadamı tipidir.

- Kamu oyunda MÜSİAD kurulduktan sonra MÜSİAD'ın MÜ'sü üzerine bir tartışma başladı. MÜSİAD'ın "Müslüman Sanayici ve İşadamları Derneği" olduğu söylendi. Bu tartışmalar konusunda neler söyleyeceksiniz?

- Bu tabii kamuoyunun bir yakıştırması oldu. Müstakil ve Müslüman baş harflerinin benzemesinden ortaya çıktı. Bu benzetme aslında bize her zaman söylediğimiz gibi bir yük de yükleyen benzetmedir, çünkü iyi müslüman olmak kolay bir iş değildir. Böyle bir yapı, böyle bir beklentinin bize yöneltilmesi bizim bazı konularda daha hassas davranmamızı da beraberinde getirir kanaatindeyim.

- Üye olmanın ekonomik bir ölçüsü var mı?

- Ölçek kısıtlamamız yok. Bazı konuşmalarda, bazı toplantılarda bu bize soruldu. Biz bir çok işadamımızın sıfırdan başladığını göz önüne alarak işadamının daha ziyade azmine, samimiyetine ve dürüstlüğüne bakıyoruz. Çap konusunda herhangi bir kısıtlamamız kesinlikle yok. İçimizde çok büyük şirket sahibi olan arkadaşlarımız da var, daha yeni girişimci arkadaşlarımız da var. Bizim için samimiyet ve dürüstlük ön plandadır.

- Ama MÜSİAD'ın yayınlamış olduğu "Bürokrasi" raporu, ele aldığı konu, ele aldığı alan olarak küçük ve orta ölçekli

sanayi işletmelerini inceleyen bir araştırma. Peki bundan şöyle bir sonuç çıkarabilir miyiz: Daha çok, büyük sanayicinin baskısı altında ezilen ve sesini duyurmaya çalışan sanayici ve işadamının sesi olmaya talip bir MÜSİAD?

- Biz sanayicimizi büyük, orta, küçük diye bir ayrıma hiçbir zaman tabi tutmadık. Çünkü sanayicinin her çaptakine Türkiye'nin ihtiyacı var. Bazı sektörlerde küçük sanayici olmaz. Mesela otomotiv sanayi denilince dünyada otomotiv sanayisini oluşturacak belli şartlara gelmemiz gerekir. Bu nedenle MÜSİAD bünyesinde her zaman her seviyeden sanayici olacaktır. Bu çeşitlilik memleketi temsil açısından gerekli olan bir çeşitliliktir. Türkiye genelini göz önüne alırsak derdi olan sanayici, problemini çözemeyen sanayici, yalnız kalmış olan sanayici tipi orta çaplı, küçük sanayici tipidir. Bu açıdan onların sorunlarına daha fazla ehemmiyetle eğiliyoruz. Çünkü üst seviyede büyük şirketler kendi sorunlarını çözecek kadrolara sahipler ve her türden dertlerini üst seviyede halledebiliyorlar.

- MÜSİAD üyesi olmayan, ama profil olarak size yakın olan, Anadoludaki sanayiciler var. Onlara neler söylemek istersiniz?

- Birlikten kuvvet doğar, MÜSİAD'ın oluşturmaya çalıştırdığı yapı Türkiye'nin genel sanayici kitlesini temsil etmektedir. Bu temsilde bize ne kadar üyeyle, üye olarak güç verirlerse kendi problemleri de aynı oranda çözüme kavuşacaktır. Kendi iş kapasiteleri aynı oranda artacaktır. Çünkü MÜSİAD camiasının kendi içinde alış veriş yapma prensibi vardır. Birlikte yurt dışına açılma çabaları vardır. Artık günümüzde yurt dışına açılamayan, yurt içinde de samimi bir iş ortamında bir aileye mensup olmayan sanayicinin gelişme şansı çok kısıtlı. Bu nedenle hem yurt içi bağlantıları, hem de yurtdışı ilişkileri açısından bir sanayicinin muhakkak ki MÜSİAD'a üye olması gerekir diye düşünüyorum.

- Türki Cumhuriyetlerle şu anda var olan gelişmeyi en yakından izleyen iş adamları derneği MÜSİAD. Bu ilişkiler hangi aşamada?

- Bu ilişkiler Türki Cumhuriyetlerin özerkliğe kavuşması ile birlikte başladı. Biz MÜSİAD olarak Türki Cumhuriyetlerle olan ilişkilere biraz farklı bakıyoruz. Bu cumhuriyetler sadece Türkiye'nin pazarını genişleteceği bir potansiyel değildir. Kültürel, sosyal, dini bağlar vardır. Bu Cumhuriyetler her problemlerinde destek verilebilecek hükümetlerdir. Bu nedenle çok kalıcı, kısa vadeli değil uzun vadeli ilişkilere girilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

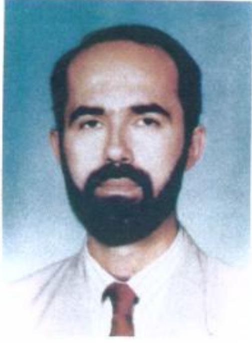
MÜSİAD olarak bunu sağlayabilmek için işadamlarımızı oraya götürdük ve orada kalıcı ilişkiler kurmalarını sağladık. Türkiye'nin oralarda en iyi seviyede temsil edilmesi gerektiğini savunduk. Araştırmalarda bulunduk ve "Özbekistan" raporunu yayınladık. Tüm dünyanın bu Cumhuriyetlerin envanterini çıkardığı bir dönemde maalesef şimdiye kadar gerek hükümetimizden, gerek resmi kurumlardan bu ülkelerle ilişki kurmak isteyen işadamlarına yönelik işadamlarının kullanabileceği bir rapor hazırlanmamıştır. Biz bu eksiği tespit eder etmez hemen araştırmalara giriştik, ekiplerimizi gönderdik, sanayicimize belli temasları nasıl yapabileceklerini, anlaşmaları tercih ederken nasıl bir hukuki yol izleyebileceklerini, ve belli adresleri içeren bir araştırma raporu yayınladık. Aslında meselenin dörtbaşı mamur incelenmesi gerekir. MÜSİAD olarak bu konuda hassasiyet gösterdik ve göstermeye devam edeceğiz.

- MÜSİAD olarak tüm bu veriler elinizdeyken kısa, orta ve uzun vadeli hedefleriniz nelerdir?

- Kısa vadeli hedeflerimiz hızlı bir birleşmeyi Türkiye'de gerçekleştirmek orta ve uzun vadeli hedefimiz ise Türkiye sanayisinin MÜSİAD faaliyetleriiyle gerek hükümet seviyesinde ve gerekse yurt dışına açılmalarda üyelerimizin gelişmesine katkıda bulunabilmektir. Yani biz MÜSİAD'ın gelişimini üyelerin gelişimleriyle paralel değerlendiriyoruz. MÜSİAD uygulamış olduğu faaliyetleriyle üyelerinin gelişimini sağlamak zorundadır. Eğer biz MÜSİAD olarak üyelerimizin gelişmesini sağlayabilirsek, onların bir çatı altında samimi bir bağ oluşturmalarını sağlayabilirsek, hükümetle diyaloglarını sağlayabilirsek, dış dünya ile bağ kurmalarını sağlayabilirsek MÜSİAD orta ve uzun vadeli hedeflerine ulaşmış olacaktır. Ama tüm bunları hedef diye tayin etmek zordur. Bu bir süreçtir. Süreç içinde hedef daima yenilenir.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİMİZ

EROL M. YARAR *Başkan*
Ankara 1960 doğumlu. Aslen Gaziantepli. Lise tahsilini İstanbul Özel Işık Lisesi'nde tamamladıktan sonra İngiltere'de İşletme tahsili gördü. Daha sonra Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar bölümünü bitirdi. ABD'de Sistem Analizi eğitimi ile tahsilini tamamladı. İngilizce bilir. Evli 2 çocuk babası. Halen Lezzo-404 ve çeşitli tüketim maddeleri üreten Atom Kimya A.Ş.'nin ortağı ve Genel Koordinatörüdür.

MEHMET YILDIZ
Trabzon 1948 doğumlu. İstanbul Ünv. İktisat Fakültesinde yüksek lisans yaptı. Evli 4 çocuk babası. Almanca-İngilizce-Arapça bilir. İştigal konuları; Tekstil, Otomotiv, Gıda, ithalat-ihracat v.s. olan Yıldızlar Şirketler Gurubu Yönetim Kurulu Başkanı.

B. ALİ BAYRAMOĞLU *Başkan Yrd.*
Rize 1958 doğumlu. Orta öğrenimini Kabataş Erkek Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1978 yılında M.Y.O. İktisat ve Pazarlama bölümünü bitirdi. O yıldan bu yana Bayramoğlu Madencilik A.Ş. ile Türkiye genelinde çeşitli vilayetlerde madencilik yaptı. Halen madencilik haricinde inşaatçılık ve Rizede kurulu ortağı bulunduğu Filiz Çay A.Ş. genel koordinatörlüğünü yapmakta. Evli.

MEHMET GÖNENÇ
Konya 1954 doğumlu Konya İ.H.L. orta bölümü mezunu. 59 ket Bisiklet Milli Takımı formasını giydi. 1978'da ticarete başladı. Onur Porselen Ltd. Şti. Genel Müdürlüğü ve teknik seramik imalatı yapan Anadolu Porselen A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığını ayrıca yer karosu üretimi yapmakta olan Anadolu Toprak San. A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanlığını yürütmekte. Evli 5 çocuk babası..

NATIK AKYOL *Başkan Yrd.*
İstanbul 1956 doğumlu. Aslen Manisalı. Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi mezunu. Evli 2 çocuk babası. İngilizce bilir. Elektrik ve elektronik aletler sanayi için Kablo fiş ve aksesuarı imalatı ve ihracı, Tıbbi cihazlar ve Elektronik malzemeler, mümessillik ve ithalatı, PVC hammadde üretimi faaliyet konuları içinde olan Maksan Kablo A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı.

CİHANGİR BAYRAMOĞLU
Zonguldak 1963 doğumlu. Aslen Rizeli, Zonguldak İ.H.L. mezunu. Evli 3 çocuk babası, 4.500 kalem oto elektrik yedek parça ile ülke geneline hizmet vermekte olan Bayramoğlu Otomotiv A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Genel Koordinatörü.

ÖMER YARARBAŞ *Genel Sekreter*
İstanbul 1958 doğumlu Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunu. Aynı bölümde master sahibi. 1986 yılından bu yana ihracat, ithalat, Uluslararası pazarlama ve pazar araştırmaları konularında çeşitli kuruluşlarda yöneticilik yaptı. Berk Turizm'in kurucu ortaklarından Evli..

ABDURRAHMAN ESMERER
Erzincan 1955 doğumlu. İstanbul Yüksek İslam Enstütüsü mezunu. Evli 6 çocuk babası. Halen Oluklu Mukavva ve ambalaj konularında faaliyet gösteren Elif Oluklu Mukavva A.Ş.'nin kurucusu ve yönetim kurulu başkanı.

ŞEKİB AVDAGİÇ
Bosna-Hersek 1959 doğumlu. 1964-65 yılları arasında Almanya'da kaldı. İ.T.Ü. Makina Mühendisliği Bölümü mezunu. İstanbul Ünv. İşletme Fakültesinde İşletmecilik ihtisası yaptı. Evli ve 1 çocuk babası. Boşnakça ve İngilizce bilir. Avitaş Polyester Yönetim kurulu başkanı. Fiberglas-Polyester yan san. taahhüt işleri faaliyet konuları içindedir.

MAHMUT EKREM ENSARİ
Bitlis Ahlat 1955 doğumlu. Ankara Çankaya Lisesi mezunu, O.D.T.Ü. Ekonomi ve İstatistik bölümünü 1980 yılında bitirdi. 1980-87 yılları arasında DPT'nda uzman olarak görev yaptı. Malezya ve İrlanda'da Planlama ve Teşvik kurslarına katıldı. Merkez Dış Tic. Ltd.'ni kurdu. Halen bu firmanın Genel Müdürlüğünü yapmakta. Evli 2 çocuk babası. İngilizce bilir.

YÖNETİM KURULU ÜYELERİMİZ

ARİF GÜLEN
İstanbul 1953 doğumlu. Mimar Sinan Ünv. Tekstil Mühendisliği mezunu. Evli 2 çocuk babası. Gülen Tekstil'in sahibi. İpek halı imalat ve ticareti ile iştigal eder.

İBRAHİM ÇAĞLAR
İstanbul 1960 doğumlu. Aslen Konyalı. Ortaokul mezunu. Evli 2 çocuk babası. Pamuk-Pamuk İpliği-Sentetik iplikler ve Örgü Kumaş Ticareti ile iştigal eden Nurtop Mensucat A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı. Ayrıca BDT'de entegre pamuklu tesisler üzerine yatırım yapmaktadır.

HALİL AYAN
Burdur 1951 doğumlu. Ege Ünv. Tekstil Mühendisliği bölümü mezunu. 1976-79 yılları arasında DPT Teşvik Dairesinde görev yaptı. Evli 2 çocuk babası. çeşitli firmalarda yönetici olarak çalıştı. Halen kurucusu olduğu Ayanteks Tekstil'in sahibi ve Genel Müdürü. Almanca bilir..

MUSTAFA ALKAN
Kastamonu 1948 doğumlu. İlkokul mezunu. Evli 2 çocuk babası. Sanayi tipi ütü makinaları imalatı, ithalat ve ihracatı ile iştigal eden Malkan Makina San. Ltd. Şti.'nin sahibi ve Genel Müdürüdür.

MEHMET TURGUT
Antalya 1957 doğumlu. Ortaokul mezunu. 1978 yılından bu yana ticaret ile uğraşmakta. Evli 4 çocuk babası. Saat ve oyuncak ithalatı, konfeksiyon ihracatı yapmakta olan Enes LTD Şti.'nin Yönetim Kurulu Başkanı.

ŞEHABETTİN ŞENGÜLER
Kahire 1962 doğumlu. Aslen Malatyalı. Riyad Üniversitesinde İlahiyat ve İşletme Yüksek lisans eğitimi gördü. Hadis bölümünde master yaptı. İngiltere'de 1 yıl kaldı. Evli 1 çocuk babası. İngilizce ve Arapça bilir. 1986'da reklamcılık ile iştigal etmekte olan Panel Reklamı kurdu ve halen Panel Reklam'ın Genel Müdürlüğünü yapmakta.

AHMET YILDIRIM
İstanbul 1961 doğumlu. Aslen Sivaslı. Ortaokul mezunu. Evli 3 çocuk babası.. Tekstil, örme kumaş ve inşaat konularında faaliyet gösteren Yılka Tekstil Ltd. Şti.'nin sahibi.

MAHMUT ÖNÜGÖREN
İstanbul 1962 doğumlu. Aslen Niğde Koyunlu'lu. İstanbul İ.H.L.'ni bitirdikten sonra Kuvait Ünv. yabancı diller bölümünde tahsilini tamamladı. Evli 2 çocuk babası. İngilizce ve Arapça bilir. Kuyumculuk, Oto kiralama, halı ve mobilya ticareti ile iştigal eden çeşitli firmalarda ortaklıkları bulunmakta.

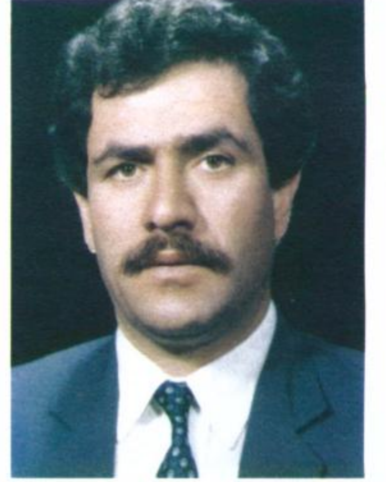
ALİ RIZA YAPAR
İstanbul 1960 doğumlu. Aslen Bursalı. Pertevniyal Lisesi, daha sonra Yıldız Ünv. Makina bölümü mezunu. Evli 1 çocuk babası. Halen inşaat ve tarım aletleri imalatı yapmakta olan Yaparlar A.Ş. ortaklarındandır.

AHMET TAŞ
1955 Giresun doğumlu. İ.T.İ.A. Maliye-Muhasebe bölümü mezunu. Evli 2 çocuk babası. Halen Elektrik malzemeleri toptan satışı yapmakta olan Cihan Elektrik Ltd. Şti.'nin Genel Müdürü.

MÜSİAD YÖNETİM KURULU ÜYESİ VE KAYSERİ BÖLGE BAŞKANI AHMET OLGUNHARPUTLU'YU ELİM BİR TRAFİK KAZASINDA KAYBETTİK

Kayseri'nin sevilen iş adamlarından ve MÜSİAD yönetim kurulu üyesi, MÜSİAD Kayseri Bölge Başkanı Ahmet Olgunharputlu 11 Ağustos'ta geçirdiği elim bir trafik kazası sonucu hayata gözlerini yumdu. Konya-Akşehir yolunda meydana gelen trafik kazasında Olgunharputlu'nun eşi ve çocukları da ağır şekilde yaralandı. Türk Cumhuriyetleri ile Kayseri arasında köprü kuran ve çalışmaları büyük takdir toplayan Olgunharputlu'nun vefatı MÜSİAD camiasını ve Kayseri'yi yasa boğdu. Ahmed Olgunharputlu'nun cenazesi Kayseri'de toprağa verildi. MÜSİAD yönetim kurulu üyelerinin de katıldığı namazdan sonra toprağa verilen A. Olgunharputlu için Kayseri iş çevreleri iyi bir insanı kaybetmenin üzüntüsünü yaşadıklarını belirttiler.

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI

MÜSİAD Yönetim kurulu üyesi ve MÜSİAD Kayseri Bölge Başkanı arkadaşımız

AHMET OLGUNHARPUTLU

elim bir trafik kazası neticesinde Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı dileriz.

MÜSİAD

Çay sektöründe yaşananlar

B. Ali BAYRAMOĞLU

Çay... Hepimizin günde bir kaç defa severek içtiği, Dünya'nın en çok tüketilen içeceklerinden.

Hepimiz çayı içeriz de, bu ürün nasıl üretiliyor, hangi çilelere katlanılıyor diye hiç düşündük mü acaba?..

İşte bu yazımızda hem genel, hem de güncel bilgileri sizlere aktarmakta fayda görüyor.

Ülkemizde yaş çay, Doğu Karadeniz bölgesindeki Rize, Trabzon, Artvin ve Giresun illerinde üretilmektedir. Rize'de yaşayan halkımızın ağırlıklı gelir kaynağını oluşturanyaş çay bedeli, diğer vilayetlerimizde de her geçen gün iyi bir gelir kaynağı olmaktadır.

1980'li yıllarda yeni alanlarda yaş çay ekilmesi ile rekolte, Çay-Kur'un işleme kapasitesini aşmış, politika gereği o günkü hükümetlerce kapasite fazlası yaş çay müstahsillerden alınarak derelere ve denizlere dökülmüştü. Çevre kirliliği konusunun o günlerde pek ehemmiyet arzetmemesinden dolayı hükümetler bu konuya sessiz kalmışlar, ancak, 1984 yılına kadar yani, özel sektör izninin çıktığı zamana kadar, İhtilal Hükümetinin aldığı kararla yaş çay ekim alanlarında kesim ve kısıtlamaya gidilerek rekolte, Çay-Kur'un işleme kapasitesine indirilmişti. (600.000 ton/yıl).

Böylece 1984'lü yıllara gelindi ve nüfus göçünü önlemek, çay ithalatını engellemek, üretimi arttırarak tüketim fazlasını ihrac etmek gayeleri ile o yıl özel sektörün yatırımlarını teşvik kararı alındı. Bu teşvikle birlikte de her yıl bölgenin en ücra köşelerine kadar irili-ufaklı yüzlerce fabrika yapıldı.

İlk yatırımı yapanların en büyük handikapı, üretilen kuru çayın satışı oldu. Zira, ürettikleri mamullerin beklenenin tam tersine kalitesi yoktu ve pazarlamayı yapan **paketlemeci-pazarlamacı** firmaların da bu kalitesiz çaylara lif ve çöp çay katarak piyasaya sürmesi özel sektörün kalitesiz ürün yaptığı imajını yaydığından, sektöre büyük bir darbe inmiş oldu. Bu durumun düzeltilebilmesine fırsat kalmadan çay sektörüne ikinci önemli bir darbe daha indi. Bu darbe, Çernobil faciası yani, Radyasyon idi.

Radyasyon, Çay-Kur açısından pek etkileyici olmadı zira, her zaman olduğu gibi devlet sübvansiyon ile Çay-Kur'a gereken ödemelerini yaptırdı. Ancak, özel sektör hiçbir destek bulamadığı için kendi imkanları ile bu zorlukları aşmaya çalıştı. Bu zorlukların aşılmasında kullanılan birinci yol maalesef, müstahsilin ödemelerinin geciktirilmesi oldu. (18-20 ay gibi) Bir diğer yol da, çeşitli kredi kaynakları oldu. Bu yolu tercih edenler krizi aşamadıkları gibi daha da büyük boyutlarda sıkıntıya düştüler, borçlarını ödeyemediler, hatta birçoğu fabrikalarını tamamen kapatmak zorunda kaldılar.

Kullanılan her iki yol da müstahsilleri direkt olarak ilgilendirdiği için özel sektör aleyhine bir üçüncü handikap böylece oluşmuş oldu.

Bu dertler yetmiyormuş gibi pazarlamacıların elindeki üretim artışı nedeniyle meydana gelen çayın satılabilmesi için uygulanan uzun vadeli satışlar da, uzun vadede tahsilat riski doğurmuş ve müstahsile yapılması gereken ödemeleri de haliyle uzayan vadelerin sonrasında yapma zorunluluğunu doğurmuştur.

Beşinci sıkıntı ise, yatırımları yapanların çoğunluğunun sanayici vasıflarının olmayıp teknoloji ve yatırım konularındaki bilgisizliğidir. Fabrikaların yapılmasında maalesef teşvik belgeleri için uydurma fizibiliteler hazırlanmış ama, fabrika sahipleri tarafından gerçek manada hiçbir fizibilite çalışması yapılmamıştır. Genelde "bir fabrika yapalım, kârlı iştir" mantalitesi ile yatırımlar yapılmıştır. Hâl böyle olunca da sıkıntıya düşüldüğü gün gerekli tecrübenin olmaması ve vasıflı yönetici yetersizliğinden dolayı çözümler daha da zorlaşmış oldu.

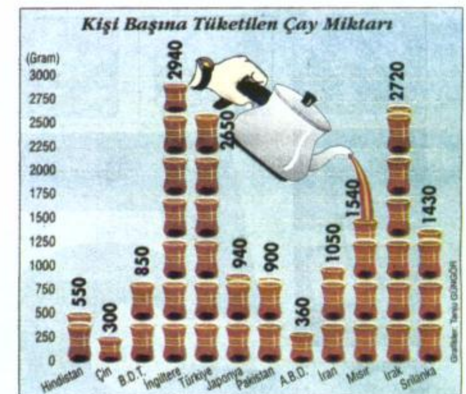
ÇAY SEKTÖRÜ BUNALIM İÇİNDE

1984 yılında 3092 sayılı yasayla Türkiye'de çay sektörüne özel sektör de girdi.

Çay sektöründeki bu atılım, dönemin en önemli kalkınma atılımlarından biriydi. Doğu Karadeniz için kârlı bir yatırım alanı daha doğmuş oldu.

Yöredeki âtıl kapasiteler harekete geçti ve Doğu Karadenizli yatırımcılar için tasarrufları harekete geçirme imkanı doğdu. Aslında bu yasanın getirdiği nimetler sadece girişimciler açısından değil, köylü üretici açısından da önemli bir durumdu.

1984 yılından günümüze kadar gelişen özel sektör çay işletmeciliği başta Rize olmak üzere Doğu Karadeniz yöresinde 140 fabrikanın açılmasına sebep oldu. Bu durum görünüşte herkesi memnun edecek derken köylü bu nimetlerden yararlanamadı.

Ancak, bizce bütün bu sıkıntı ve dertlerin ana sebebi, bölgede yatırım yapan yatırımcıların bir birlik çatısı altında birleşememelerinde yatıyor. Bu durum, biraz da bölge insanının karakterinde var. Yani, Karadeniz insanı birlik ve beraberliği maalesef başaramıyor. Ama, er veya geç kurtuluş ve çözüm yine de birlik düşüncesindedir.

Yaş çay alımından taşınmasına, üretilmesinden pazarlanmasına, yaş çay ile kuru çay fiyatının ve ödeme vadelerinin belirlenmesine kadar ortak hareket edilmez ve özel sektör bilinçsizce birbiriyle rekabete girerse, üzülerek belirtelim ki daha büyük sıkıntılar çok uzakta değil..

Buraya kadar ana başlıklarla çeşitli sıkıntılara kısaca değindik. Fakat, özel sektöre bu imkan verildi de hiç faydası olmadı mı?

Elbette oldu, hem de öyle büyük faydaları oldu ki, değerlendirmesini sizlere bırakarak onları da kısaca açıklayalım.

1) Yapılan yatırımlar ile yaklaşık 20.000 insana iş imkanı sağlandı.

2) 600.000 ton/yıl seviyesine düşen rekolte, en az % 50'lik artışla 900.000 ton/yıl'a yükseldi ve böylece 3. ve 4. sürgün çay toplama imkanı sağlandı.

3) Bölgede küçük sanayiciye hiç iş imkanı yok iken, sanayi sitelerinde yer bulunamaz hale geldi.

4) Bölge esnaf ve tüccarlarına yeni potansiyel para kaynağından dolayı aşırı bir hareketlilik geldi.

5) Çay-Kur'un kapasite yetersizliğinden dolayı yaş çayını satmakta çok büyük sıkıntılar çeken müstahsilin ayağına kadar gidilerek yaş çay satın alınmaya başlandı ve böylece günde 20-30 kg. çay vermek için saatlerce bekleyen müstahsiller bu çileden kurtulmuş oldu.

6) Yapılan fabrikaların çok geniş bir alana yayılması dolayısıyle hemen hemen her yöreye ekonomik ve sosyal aktivite kazandırılmış oldu.

7) Çay-Kur ile özel sektörün rekabetinden dolayı yaş çay fiyatına fark bedel uygulamasına başlanarak, müstahsile daha çok kazanç sağlama imkanı doğdu.

8) Yine rekabetten dolayı evvelki senelere nazaran çok daha erken vadelerde yaş çay bedeli ödemeleri yapılmasına başlanmış oldu.

Bütün bu faydaları bilerek veya bilmeyerek sektöre sağlayan müteşebbis ruhlu bölge yatırımcısına ise 1992 yılında yeni bir darbe daha indi.

Bu darbe, ne radyasyon, ne uzun vadeli satış, ne kalitesiz çay üretimi ve ne de diğerleriydi. Bu darbe, kendisini teşvik ederek yatırıma zorlayan hükümetin darbesi idi, politik kavga darbesi idi. Yani, hükümet, en önemli sorunlarından biri olan enflasyonun ana kaynağını oluşturan sübvansiyon kapısını tekrar açmış ve Çay-Kur'a ek kaynak aktarımı yapma kararı almıştı. Bu kaynağa (Sübvansiyon) da güzel bir kılıf bulundu. Kredi kullanılıyormuş. Her ne hikmetse Çay-Kur bu kredileri hep kullanır, faizlerini ödemez ve ana paraları da belirli bir müddet sonra sermayeye ilave eder. Gerçi bu durum müstahsilleri çok memnun ediyor ancak, ne yazık ki, müstahsiller sübvansiyon uygulaması ile yapılan ödemelerin kısa vadede enflasyon olarak kendisinden çıktığının maalesef fakında değil.

Diğer taraftan, bütün bunlar yetmiyormuş gibi, sözde özel sektör teşvikçiliği yapan hükümetin bölgedeki tek milletvekili çıkar ve tarihi bir söz sarfeder, **"Sizleri Özel Sektörün insafına terketmeyeceğiz!"** Bölgede yaşayan müstahsiller Türk Vatandaşı da, Özel sektör yatırımcıları ile bu tesislerde çalışan insanlar sanki Patagonya'dan gelmiş!

Bütün bunların yanında Çay-Kur kapasitelerini maximum zorlayarak kaliteye de hiç ehemmiyet vermeden üretime geçiyor. 6000 ton civarında olan günlük kapasitesini 7000 ton'a kadar çıkartıyor, yine kalite yok. Yine maliyet analizi yapılmıyor. Nedeni; yeter ki özel sektör yaş çay almasın.

Üstelik Çay-Kur ödeme vadelerini giderek uzattı. Bu durum küçük işletmelerin ödeme vadelerini giderek uzattı. Fakat son açıklama bu sektörde önemli bir tartışma başlattı.

Kaynak: Çay ekonomisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi yayını.

Çay-Kur, köylünün yaş çay ürününün % 80'ini peşin para ile alacağını açıklamasıyla özel sektörü bir çıkmaza soktu. Bir anlamda Çay-Kur, özel sektöre darbe indirmiş oldu. Özel sektör açısından bu, Çay-Kur'un hazine desteği ile haksız rekabete girmesi anlamına geliyordu.

45 fabrikaya sahip olan Çay-Kur 700 bin ton çay almayı hedefliyor, 150 özel çay fabrikası ise toplam üründen 100 ton çay alabiliyordu.

Böylece özel sektöre ait bu fabrikaların çoğu kapanma tehlikesi ile karşı karşıya kaldı.

Şu anda özel sektör işletmeleri en üst mercilerde dertlerini anlatmaya çalışırken Çay-Kur devlete sırtını dayamanın gücüyle bir haksız rekabet içine girmiş durumda.

❖

Hatta, müstahsil defterleri incelenerek Çay-Kur'a çay vermeyen müstahsiller şifahi olarak fabrika yöneticilerince uyarılıyor. Bir kısmından da yazılı tehditlerle "Çay-Kur'a çayınızı vermezseniz tüm defterleriniz iptal edilecektir" uyarısı yapılıyor. Özel sektöre karşı takınılan bu kadar acımasız tavrın gerçek sebebini anlamak hakikaten mümkün değil. Politik geleceğini garanti altına almak için devletin kaynaklarını gereksizce ve hovardaca harcayanlar, "özelleştirme en sağlıklı çözümdür, bütün KİT'ler özelleştirilmelidir diyenler" değil herhalde..

Ancak, bütün bunları yazarken hemen aklımıza gelen bir ziyareti de yazmadan edemeyeceğiz.

1990 yılında özel sektör çay fabrika sahipleri, yaşadıkları krizden dolayı Ankara'daki siyasileri ziyarete gitmişti. O zamanki ana muhalefet partisi lideri, günümüzün Sayın Başbakanı Süleyman Demirel'i ziyarette "Hükümet Çay-Kur'a 400 milyar destek sağlıyor, bunun en az yarısını da size sağlamak zorundadır. Sizlere hayret ediyorum, nasıl dayanabiliyorsunuz demişti.

Biz, şimdi muhalefetteyken bunları söyleyen Sayın Başbakan'dan, sözünü verdiği ve yapılması gerektiğini söylediği kaynak aktarmasını değil, sadece ve sadece bütün ülke halkının zarar gördüğü ve adaletsiz olan bu sübvansiyon uygulamasına bir son verilmesini istiyoruz.

Ve siz Çay-Kur'un saygıdeğer yöneticileri,

Gerçekte bu yıl yapmakta oldğunuz disiplinli, kararlı, özverili ve programlı çalışmanızı takdir etmemek mümkün değil. Ancak, politik gelecek düşüncesiyle özel sektör düşmanlığı yapmak size hiç fayda sağlamayacağı gibi hiç dost takazandırmaz. Gerçek dost her zaman yanınızda olabilen dosttur, bu unutulmamalı.

Bir de, biz bir sektör üreticilerini topladığınızda sözünü ettiğiniz "BİZ ADALET İÇİN VARIZ" sözünüzü.

Gerçek adalet, haksız rekabetle bir tarafın Devlet kaynaklarını istediği gibi kullanıp diğer tarafın bütün musluklarının kapandığında sağlanmaz. Müstahsillerimize ve bölge halkına hizmet için varız derken, özel sektör sahipleri ile bu sektörde çalışan insanların da yöre halkı ve müstahsil olduğunu da unutmayın. Eğer, bu tutumunuz devam ederse, şüphesiz zararı çekecek olan yine yöre halkı ve müstahsiller olacaktır.

Biliyorsunuz ki, özel sektörden çok daha farklı bir fiyatla kuru çayı mâl ederken bir de kredi külfetinin getirdiği maliyeti bu rakamlara ilave etmeniz Sanayici mantığına ters düşer. Bizce yapılması gereken en önemli vazife, halen Çay-Kur poşeti ile piyasaya oldukça yüklü bir miktarda çay süren ve haksız kazanç sağlayan gerçek sahtekarlarla uğraşılmasıdır yöresine ve halkına hizmet veren gerçek müteşebbislerle değil.

Ve siz saygıdeğer özel sektör yöneticileri, bu sıkıntılı günleriniz de geçecektir mutlaka. Metanetiniz kırılmasın, birliğinizi oluşturun ki, daha güçlü bir şekilde masaya vurabilesiniz.

Hepinize saygılar sunuyoruz.

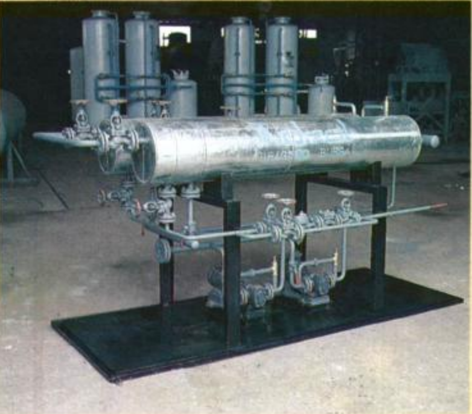

Türkiye'nin her yerinde en iyiyi yapmayı prensip edinen firmamız imalat programımız dahilindeki problemlerinizde daima sizinle beraberdir.

Paket buhar kazanları(Ürdün'e ihraç edilen)

Su yumuşatma cihazı

F.B.I. İstasyonu

Ön ocaklı kazan

İŞ PROGRAMI

Yüksek basınçlı buhar ve kızgın su kazanları:
Alev ve duman borulu ve 3 çekişli sistemde
5-15 atü basınç ve 0,5-12 ton/h buhar
kapasitelerde
Kızgın yağ kazanları
Sıcak su kalorifer kazanları
Alçak basınç buhar kazanları
Eşanjörler
Hidroforlar
Boylerler
Su filitreleri
Su tasfiye cihazları
Kömür yakma stokerleri
Hareketli ızgaralar
Otomatik kömür yakma sistemleri
Otomatik talaş yakma sistemleri
Odun talaşı sevk ve depolama tesisleri
Kömür kırıcı
Kömür elevatörü
Kömür bandı
Kömür helezonu
Komle salça fabrikası makineleri
Parçalayıcı
Finişer
Ön ısıtıcı
Sterilizatör
Kutu doldurma makineleri
Kutu soğutma makineleri
Tohum çıkartma makineleri
Tekstil boya makineleri
HT boya makinası
Overflow boya makinası
Rulo baskı makinası
Komple ısı santralı planlaması ve montajı

ideal
ısı sanayi ve ticaret ltd. şti.

Organize sanayi bölgesi Bursa
Tel:(24)43 13 90-91 Fax:(24)43 09 60

Bu tasarıyla nereye...

Uzun bir süredir Türkiye kamuoyunu meşgul etmiş ve iş dünyasının tüm kesimlerinden büyük tepki almış bulunan 1475 sayılı iş kanunu ile 2821 sayılı Sendikalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ilişkin yasa tasarısı son günlerde tartışılma hızını biraz kaybetmişe benziyor. Bunun sebebi de kanunu hazırlayan taraf ile, sanayi sektörünün bazı bölümleri ve işverenlerin birtakım maddeler üzerinde tashihatta anlaşmaları şeklinde yorumlanmaktadır. Ancak bu yeni gelişme, tasarının tümü üzerindeki tartışmaların bitmesi gerektiği anlamını taşımaz. Çünkü el'an savunulan ve geçerliliği istenen bazı maddelerin iş dünyasına ekonomik, sosyal hayatımıza yapacağı menfi etkilerin ortadan kalkmasını engellemeyeceği açıktır. Hal böyle iken değil bu tartışmaların hızını kesmek, dozunu artırmak, ülke menfaatleri için rasyonel kararların alınmasının teminine zemin hazırlamak bir görevdir. Bu nedenle biz bu tartışmalara yeni boyutlar kazandırmak için olayın çeşitli yönlerini yeniden irdelemekte yarar görüyoruz.

Bir kere herşeyden evvel bu tasarıyı benimsemek için şu iddiaların doğruluğunu kabul etmek gerekmektedir.

a- Ülkemizde kesinlikle ve katiyyetle işçi çıkarmaları "keyfi" olarak yapılmaktadır.

b- İşçi çıkarılmalarında "ekonomik" hiç bir gerekçe yoktur.

c- Mecut yasalarımız işçileri işverenlerin bu keyfi uygulamaları'na (fesih) karşı korumaya yeterli değildir.

Yukarıdaki her üç iddia da doğru değildir ve bundan önceki çeşitli tartışmalarda örnekleri ile mukayeseli olarak ortaya konulmuştur. Aslında -çok nadir istisnalar bir yana bırakılırsa- iyi bir işçiyi hiç bir işveren durup dururken işten çıkarmaz. Çünkü bu olay işverenin kendi işini riske sokması demektir. Onun yerine yeni bir eleman alsa bile, işe ve ortama alışması zaman gerektirir. Bu da ilave bir maliyet demektir. Hangi işveren keyfi bir kararla, işini aksatacak, ilave bir maliyet getirecek, kaliteden ödün verecek bir icraatta bulunur?

İşçi çıkarmalarının en önemli sebebi, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de ekonomiktir. Özellikle körfez krizinden bu yana, diğer ülkelerde ve ülkemizde yaşanan ekonomik durgunluğun getirdiği sıkıntılara, işçi sendikalarının -bu gerçekleri gözardı ederek- aşırı talepleri sonucunda imzalanan toplu sözleşmelerin işletmelere kaldıramayacakları kadar büyük bir yük getirmesi sonucu işletmeler doğal olarak, kendilerine ilâve bir yük getiren işçilik maliyetlerini düşürme yoluna gitmişlerdir.

Diğer yandan, bir iddia da yasalarımızın, işçileri işverenlerin keyfi davranışlarına karşı koruyan bir yapıda olmayışıdır. Bu da doğru değildir. Çünkü mevcut yasalarımızda bilindiği gibi işçi üç nedenden dolayı işten çıkarılır.

1- İşçinin kişiliğinden doğan sebeplerle: Zihinsel veya bedensel yetersizlik, bilgi ve beceri eksikliği, yetersizlik.

2- İşçinin davranışlarından doğan çıkartılma sebepleri: İzin almadan sebepsiz zaman zaman işe geç gelmesi ve işten erken ayrılması işçinin kendi kastından ve derli toplu olmayan yaşantısından veya içkiye düşkünlüğünden doğacak hastalık ve işçinin bulaşıcı veya işi ile bağdaşamayacak derecede tiksinti verici bir hastalığa tutulması ile "hırsızlık, yüz kızartıcı suç, işverene hakaret ve işyerinde büyük zarara sebep olma" gibi sebepler vardır.

3- İşyerinin gereklerinden kaynaklanan çıkartılma sebepleri: İşyerinde rasyonalizasyon önlemlerinin alınması (mesela: bilgisayara geçme), üretim yöntemlerinin değişmesi, bir bölümde faliyetin durdurulması gibi teknik, yapısal, yada ekonomik sebepler sayılabilir. Bu durumdaki iş akdi fesihlerinde işveren Tazminat ödemez. Ancak işçi mahkemeye müracaatla işverenden tazminat talep etme hakkı vardır. Hatta burada -kusur iddiasına rağmen- işçinin mahkemeden alacağı karara göre tazminat alması da mümkündür. Halbuki tasarı ile getirilmek istenen, her ne olursa olsun (haklı veya haksız) işten çıkartmaların tazminatlı hale sokulmasıdır. Kısa bir deyişle, işçi sizi çalıp çırpsa da, sizi büyük zararlara uğratsa da onu çıkartırken "Tazminat" vermek zorundasınız. Acaba böyle garip bir uygulama hangi batı ülkesinde yürürlüktedir?

Şu andaki mevcut yasalarımız hem işçiyi işverenin keyfi davranışından, hemde işvereni işçinin kasıtlı ve zarar verici davranışlarından korumaktadır. Tasarıda ise sadece işçinin tek taraflı korunması esas alınmıştır.

Şimdi tekrar başa dönelim ve doğrulanamayan iddiaların doğrularını tekrar yazalım:

1- Ülkemizdeki işçi çıkarmalarda işverenler "keyfi" davranmamaktadır.

2- İşçi çıkarmaların temelindeki en büyük neden "ekonomik sıkıntılar"dır.

3- Mevcut yasalarımız işçileri işverenlerin, işverenleri de işçilerin haksızlıklarına karşı "koruyucu" hükümleri ihtiva etmektedir.

Denilebilir ki: Madem durum bu şekilde idi de niçin bu yasa tasarıları gündeme geldi. Şimdi bunu inceleyelim:

Son yıllarda, özellikle 1990 yılındaki körfez krizinde şiddetini arttıran ekonomik durgunluk tüm dünyada etkisini göstermekteydi. Bu etki gelişmekte olan ülkelerde -bilhassa Türkiye'de çok büyük işsizliğe ve ekonomik sıkıntılara yol açtı. Bunun yanında bazı sendikalar da geçim sıkıntısını öne sürerek grevlere başladılar. Oldukça yüksek ve ekonomimizin kaldıramıyacağı boyutlarda büyük zamlarla toplu sözleşmeler yaptılar. Bunlarsıkıntıları daha da büyüttü. Bu olayların tabii bir sonucu olarak da bazı firmalar işçi indirimine giderek masrafları kısmaya, ekonomik sıkıntıları azaltmaya çalıştılar.

Bu arada ülkemizde seçimler oldu. Sandıktan koalisyon çıkınca kurulan hükümetin sosyal Demokrat tarafı, daha ziyade temsil ettiğine inandığı işçi kesimine iyi bir iş güvencesi sağlamak amacıyla -veya en azından bu iddiayla- tasarıyı hazırladı. Halbuki devam eden ekonomik olumsuzluklar bu tasarının kanunlaşması halinde azalmayacak, artacaktı. Bu basit bir matematik kuralı kadar açıktı. Ancak ne var ki taslağı hazırlayan taraf gerçekleri görmemekte, kabul etmemekte direnmektedir. Hükümetin (koalisyonun) diğer kanadından ise zaman zaman tenkitler yapılsa da neticeyi değiştirici tavırlar sergilenememektedir.

Bütün bu gelişmeler bizi olayın varsayılabilecek sebeplerini aramaya itmektedir. Bunlar neler olabilir? Dediğimizde;

A- Kurulduğundan beri çok önemli bir icraat yapma imkanı bulamayan iktidarın oy kaybına uğradığı ve nüfusun çoğunluğunu oluşturan işçi kesimine şirin görünmeyi ve oyunu artırmayı amaçlamak, veya

B- Bütün açık ifadeler ve menfi şartlara rağmen AT'a üyelik ümidinin sürdüğü, bu tasarının kanunlaşması halinde Avrupa Topluluğu'nun teveccühünün artacağı umudu, veyahut ta

C- Yeni dünya düzeni arayışlarını sürdü-

ren emperyalist güçlerin Türkiye'nin muhtemel gelişmesini ve 21 inci yy'da "TÜRK ASRI"nı engelleyici bir planın sonucu, mu? İzninizle bunları açmaya çalışalım.

Kurulduğu günden buyana ülkenin birçok mes'elesine el atma imkanı bulamayan, olumsuzlukları aşmada başarılı olamayan koalisyon hükümeti, halkın gözünde erozyona uğrayan prestijini oya dönüştürmenin bir yolu olmak düşünmüş olabilir. Gerçekten de koalisyonun SHP kanadı, iktidar ortağı olmasına rağmen seçimlerde, önceki seçimlere nisbetle oy kaybına uğramıştı. Bunu telafi etmenin bir yolu da emekçiye "arka" çıkmaktı, her ne pahasına olursa olsun şiddetle bunu savunacaktı. Israrlarının ardındaki gerçek bu olabilir.

Diğer yandan bu koalisyon hükümeti AT'na kabul edilebilme ümidini devam ettirmektir. (Her ne kadar bu tavrı anlamak güç olsa da.) Çünkü Avrupa senelerdir Türkiye'yi oyalamış, sanayii, tarım gücü teknolojik seviyesi hiç de bizden iyi olmayan Yunanistan ve Portekiz gibi problemli ülkeleri topluluğa aldığı halde bize yüz vermemiştir. Bu olayın arkasındaki gerçek niyet "oyalama"dır. Çünkü "hristiyan birliği olan AT'na müslüman Türkiye giremez!" talimatını bizzat Papa VI. Paul vermiştir. İşte bu gerçeklere rağmen hükümet, AT'nun direktifi veya işareti ile bu uygulamayı istemiş olabilir. Bu arada ülkemizin de başka entegrasyonlara gibi ihtimali frenlenmiş oluyor.

Ve nihayet yeni dünya düzeni. Sovyet İmparatorluğunun çöküşüyle dünyada bloklar dağılmış ve kuvvet dengesi tek tarafın lehine bozulmuştu. Yalnız kalan A.B.D., Kuveyti işgale teşvik ettiği IRAK'ı daha sonra te'dip (terbiye etme-hizaya getirme) bahanesiyle kendi işgal etmiş, yüksek askeri gücünü kullanarak tüm dünyaya gözdağı vermişti. Bu vesileyle yeni dünya düzeni kurma girişimleri çeşitli platformlarda sürmektedir. Çok geniş bir perspektifle programlanan ve "yeni dünya düzeni" kurma çabaları sonucu ülkelerin içişlerine kadar karışılmakta çeşitli lobi faaliyetleriyle de etkinliklerini sürdürmeye çalışmaktadırlar. Son Kıbrıs görüşmelerinde yapılan baskılar da bu programın bir parçasıdır.

Konumuzu belirleyen yasa tasarısı üzerinde bu yönlü bir baskı sözkonusu olabilir. Zira bunun sadece siyasi değil ekonomik yönü de vardır. Ekonomisi oldukça darboğazlara giren, ödemeler dengesi açığı çok fazla olan ABD Türkiye'ye olan ihracatını artırabilmeyi de amaçlamış, özellikle otomasyon ve elektronik teknolojisi gibi oldukça pahalı teknolojileri bize satmak için böyle bir dikteyi yaptırmış olabilir. Diğer yandan AT veya Avrupa bloku, müstakbel bir "Tehlike" olarak algıladıkları Türkiye'yi zayıf düşürebilecek ve sürekli kendilerine bağımlı bir yapı oluşturmanın gayretinde olabilirler. Türkiye'nin bu denli dış etkilere kapılmasının sebebi, geniş perspektifli, uzun vadeli, haysiyetli bir dış politika üretmemesidir. Yöneticilerimiz de olaylara tarih penceresinden bakamadıkları için her zaman yanıltılmaktadırlar. Çok belirgin bir örnek olduğu için söyliyelim. Dost ve kardeş Kuveyt'in IRAK tarafından işgalinde (bize göre taraf olmak hata idi) Kuveyt'ten yana taraf olduğumuz ve hatta ülkemizdeki üs'lerden ABD uçaklarının havalanıp IRAK'ı bombalamasını temin ettiğimiz halde savaş sonrası bu harekâta katkıda bulunan ülkelere methiyeler yağdırılmış ama ne adımız telaffuz edilmiş ne de Kuveyt'in imarıyla ilgili en ufak bir ihaleye de sokulmamışızdır. (ABD'li firmalardan ortağı olanlar müstesna)

Açıkça görülüyor ki Türkiye son 30-40 senedir hep yanlış AT'a oynamanın sıkıntılarını çekiyor.

Şimdi de yasalaştırılmak istenen bu tasarının Türkiye'ye yükleyeceği faturadan, bilançodan bahsedelim.

1- İşsizlik artacaktır. Zaten AT'nu ürkütecek boyutlarda olan işsizler ordusuna yeniden büyük ilaveler olacaktır.

2- İş barışı bozularak, huzursuzluklar artacaktır. Çünkü, tasarının yasalaşması halinde işçi "nasıl olsa işveren beni kolay atamaz, atsa da tazminatımı vermeye mahkumdur" mantığıyla iyi ve uyumlu bir işçi olmaya kendini zorlamayacak, verimliliği düşebilecek, işveren de işçilerini hep bu gözle görecek, huzursuzluk sürecektir.

3- Yatırımların azalması kaçınılmaz olacaktır. Artan işçilik maliyetleri, ağırlaşan vergiler yanında risksiz, vergisiz, haksız, kazanç yollarının da teşvik edilmesi müteşebbisleri yatırımdan soğutan ve kaçıran bir mekanizma fonksiyonu ifa etmektedir. Çünkü devlet vergisiz ve faizsiz kazanç yollarını resmen alenen ve ilânen teşvik ederse yatırımcı niçin, insan unsuruyla, üretimle, çeşitli sıkıntılarla uğraşsın? Genel kanaat budur.

4- Yabancı Sarmeye girişi durur. Yabancı sermaye, talebin yoğun olduğu kadar maliyetlerin (özellikle işçilik maliyetlerinin) düşük olduğu, vergi avantajlarının bulunduğu ülkelere gider. Son yıllarda işçilik maliyetlerindeki kontrolsuz ve dengesiz artışlar yabancı sermayenin girişini durduracak niteliktedir. Çünkü çevremizde bizim durumumuza yakın gelişmekte olan ülkeler (özellikle doğu Avrupa ülkeleri) mevcuttur. Zaten yabancı sermaye bu saydığımız ülkelere süratle girmektedir.

5- İhracat geriler ve yavaşlar. Zaten seviye olarak limitlerde seyreden ihraç fiyatlarımız, işçilik maliyetlerimizin artmasıyla zor durumlara düşebilecek ve ihracatın planlanan ve hedeflenen seviyelerin altında kalmasına sebep olabilecektir: İşçilik maliyetinin yüksekliği ve tazminat yükünün artması nedeniyle firmalar ucuz ve vasıfsız işçiye yönelerek kalitenin düşmesine neden olabilir. Bu da ihraç edilen malların kabul görmemesi, reklamasyon ve siparişten vazgeçme gibi sonuçları doğurabilir. Ayrıca ihracatın azalması tabiatıyla ithalatın artmasına da sebep olacaktır. Bu da ödemeler dengesinin daha çok bozulması anlamını taşımaktadır.

6- Vergi gelirleri azalır: Çok önemli sonuçlarından biri de vergi gelirlerini azaltıcı yönde yapacağı etkidir. Çünkü, yükselen maliyetlerden korkan müteşebbis işini daraltacak, işçi çıkaracak, otomasyona gidecek, daha az kazanıp daha az vergi verecek. Ama burada önemli olan bordrolardaki düşüştür. Yani bordrolu işçi sayısındaki düşüşün meydana getireceği vergi kaybı. Sanıyoruz ki meselenin bu yönü pek fazla hesabedilmemektedir: Ne var ki meydana çıkacak rakam ilgilileri düşündürecek boyutta olacaktır.

Zaten fert için antipatik bir olgu olan "vergi"nin toplanmasında zorluklarla karşılaşıldığı bir gerçektir. Bir de buna "tasarı" faktörünün oluşturacağı menfilik eklenirse bütçede beklenmedik sıkıntılar oluşabilecektir.

Yukarıda izah etmeğe çalıştığımız noktaların ışığı altında netice olarak şunları tespit etmekteyiz.

A- İşsizliği arttırıcı, iş barışını bozucu, vergi kaybına sebep olacak, yatırımları durduracak, yabancı sermayeyi ürkütecek, ülkenin gelişmesini engelleyecek bir yapıda yasalaştırılmaya çalışılan bu tasarıdan vazgeçilmesi,

B- Buna karşılık yatırımları, yabancı sermayeyi, ihracatı teşvik edici sistemlerin acilen oluşturulması,

C- Birçok batı ülkesinin standartlarını tam olarak uygulamadıkları İLO'ya ülkemizin uydurulma çabalarının nedeninin araştırılması,

D- Dış etkilere kapalı şahsiyetli, haysiyetli bir dış politika üretmenin gecikmiş bir zorunluluk olduğu,

E- Apaçık bir gerçek olan ve büyük nüfusumuzla 21inci asrın efendisi olacağımız realitesini örtmek isteyen "yeni düzen"cilerin maşası olmadan, çevremizdeki imkanları ve gelişen olayları iyice değerlendiren, içeride politik çekişmelerden uzak uyumlu ve huzurlu, dışarıda saygınlığı olan, güçlü, güvenilir, gelişmiş bir Türkiye yaratmanın sevdalısı, gönüllüsü olmağa mecburuz.

Mehmet YILDIZ

Yakıttan %10 tasarruf

Made in USA

YÜKSEK AMERİKAN TEKNOLOJİSİ

ABEX

Yakıtta tasarruf ve hava kirliliğini önleme cihazı

Otomobilinizde 6 üstün avantaj

Test edilmiş ve verimliliği kanıtlanmış cihaz

ÖMÜR BOYU Garanti

Taksilerde Karbüratöre gelen benzin hortumuna 1 adet **ABEX 12** bağlayınız.

1 ***Yakıt tüketimini en az %10 oranında azaltır.***
Katedilen mesafeyi ve çekiş gücünü arttırır.Yüksek teknolojiye sahip motorlarda kullanılan benzinin oktan karışımından hassas bir denge sağlanmalıdır. **ABEX** işte bu dengeyi sağlar. Amerika'da yapılan deneyler sonucu,en yüksek performanslı motor sistemlerinden biri olan IROC Z'de daha 500 mil katedilmeden galon başına katedilen mesafede yaklaşık % 10 artış gözlenmiştir.

2 ***Çevreyi ve sağlığınızı korur.***
ABEX kullanan araçların egzostlarından çıkan zehirli gaz oranlarında belirgin bir düşüş görülür.Gerçekleştirilen deneyler sonucu 500 mil yol alındıktan sonra havaya karışan karbonmonoksit gazında yarıdan fazla,azod monoksidlerde %13,karbondioksit oranında %8 4 ve hidrokarbonlarda da % 6 3 oranında azalma saptanmıştır.

3 ***Güç kaybını,vuruntuyu önler.***
ABEX yakıt üniteleri başta düşük dereceler olmak üzere değişik oktan derecelerinde kendisinden beklenen sonuçları verir.

4 ***Yakıtın daha iyi ve etkin yanmasını sağlar.***
ABEX üniteleri sayesinde kullandığınız yakıt daha düzenli etkin ve tam yanar.

5 ***Motorunuzu korur.***
ABEX üniteleri ateşleme sonrası ortaya çıkan yüksek ısılı karbon oluşumunu önler ve bu sayede motorun hasar görmesini engeller.

6 ***Yellenmeyi önler.***
ABEX süper 12 ve süper 21 kullanımıyla hat,filtre ve yelleri tıkayarak aracınızın soğuk havada zor çalışmasına , duman çıkarmasına yol açan dizel parafin oluşumları ortadan kalkar.

NOT:Montajı çok kolay cihazınızla birlikte size gelen broşüre bakarak kendiniz yapacaksınız.

TÜV BAYERN BAVYERA EYALETİ YÜKSEK DENETİM MERKEZİ

Ölçüm Raporu No:351-030-91
Daimler-BENZ 230 E tipi otomobilin üzerinde yapılan yakıt sarfiyatı ölçüm raporu

ECE R 15'e göre eksoz gaz ölçümü	Fabrika (ABEX'siz)	ABEX ile	Fark %
Sıcak eksoz gazı bileşkeleri g/test			
HC	16,18	13,18	-18,5
CO	57,67	39,21	-32
NOx	12,23	11,02	-10
CO_2	1237,36	1195,68	-3
HC+NOx	28,41	24,82	-13

Ulaşım Tekniği Bölüm
Eksot yapı ve motor dairesi daire başkanı

Dipl. Ing. T.Ziegler
Münih,11 Kasım 1990

GLı.TPT zi/pe
ps 17

TSE
TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ

Taşıt plaka No: 06 N 4306
Tipi : MURAT-DOĞAN
Model : 1988

	HC	CO	CO_2
Cihazsız	432	9.33	10.2
Cihazlı	184	4.10	6.0
% Değişim	-57.4	-56.1	-41.2

(1 adet ABEX katalizörlü test)
Tarih:4.10.1990 Rapor No:1537

Taşıt plaka No: 06 Y 1792
Tipi : MURAT-KARTAL
Model : 1990

	HC	CO	CO_2
Cihazsız	238	3.84	12.0
Cihazlı	103	2.61	6.9
% Değişim	-56.7	-32.0	-42.5

(1 adet ABEX katalizörlü test)
Tarih:4.10.1990 Rapor No:1537

Türkiye'nin her yerinden şirketimiz 671417 numaralı PTT posta çeki hesabına:

ABEX 12 *(Karbüratörlü ve Enjeksiyonlu motor tipleri)* için 1 adet 210.000 TL.

ABEX 21 *(Kamyon, Otobüs, Dizel)ler için 2 adet* 520.000 TL.

yatırıp makbuzunuzun fotokopisini ve açık adresinizi bize gönderin. Makbuzunuz bize ulaştıktan itibaren 1 hafta içinde cihazınız elinize geçmiş olacaktır.

Türkiye Mümessili:

TELEÇİZGİ A.Ş.
Kervangeçmez Cad. Ark Sk.
Çağdaş Apt. No.31 Kat.4
Mecidiyeköy 80310-İstanbul
Tel: 267 48 53-273 15 34-273 25 36
Fax: 272 24 30